

KNJIGA JE VAKUF I NIJE JE DOZVOLJENO PRODAVATI

وقف الله تعالى لا يجوز بيعه

Hejsem Serhan

sarhannet

attasselaleml1

haythemserhan

haythem_serhan

Saarhan

الموقع الرسمي الشيف

www.sarhaan.net

KORISNI SAŽETAK ŽIVOTOPISA

POSLANIKA MUHAMMEDA

I NJEGOVIH VRLINA

الترجمة الى اللغة البوسنية

المختصر المفيد لسيرة النبي المصطفى و شمائله

Korisni sažetak životopisa Poslanika Muhammeda ﷺ i njegovih vrlina.

هيثم بن محمد سرحان

Autor:

šejh Hejsem ibn Muhammed Serhān

Bivši predavač u Institutu El-Harem u Poslanikovoj džamiji

Voditelj web-stranice:

www.alsarhaan.com

غفر الله له ولوالديه ولمن أعانه على إخراج هذا الكتاب

Da Allah oprosti njemu, njegovim roditeljima i svima koji su pomogli u
izdavanju ove knjige

Prijevod na bosanski jezik:

Adnan Fetić

Prvo izdanje na bosanskom jeziku.

Sva prava zadržava autor, a ko želi prevesti ili štampati ovu
knjigu da bi je dijelio besplatno neka se obrati autoru
na e-mail:

islamtorrent@gmail.com

Uvod

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Hvala Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoći i oprost tražimo. Utječemo se Allahu od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga Allah u zabludi ostavi, niko ga na Pravi put ne može uputiti.

Svjedočim da nema drugog boga osim Allaha Jedinog, koji nema sudruga, i svjedočim da je Muhammed ﷺ (sallallahu 'alejhi ve sellem) Njegov rob i poslanik. "*O vi koji vjerujete, bojte se Allaha istinskom bogobojažnošću i nipošto ne umirite osim kao muslimani!*" (Alu-'Imran, 102). "*O ljudi, bojte se Gospodara svoga, Koji vas je stvorio od jedne osobe, od koje je njen par stvorio, a od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasijao. Bojte se Allaha, čijim imenom jedni druge molite, i čuvajte rodbinske veze. Allah vas, doista, nadzire.*" (En-Nisa, 1). "*O vi koji vjerujete, bojte se Allaha i gorovite samo istinu. On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijeha vam oprostiti! A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao - postići će veliki uspjeh.*" (El-Ahzab, 70-71). A zatim:

Ovo je kratki prikaz onoga što je nužno da poznaje svako ko ima imalo želje da upozna svog Poslanika ﷺ, njegov životopis i njegovu uputu. Imam Ibnul-Kajjim, rahimehullah, je rekao: "Ako je sreća i uspjeh roba na oba svijeta vezana za uputu Poslanika ﷺ, onda je obaveza svakom, ko želi sebi dobro, da se spasi i bude sretan, da spozna od njegove upute, njegovog životopisa, svega onog što se tiče njega ﷺ čime se više ne bi ubrajao u neznačice po pitanju njega. Nego time se ubrojati u red njegovih sljedbenika, pristalica, i biva na njegovoj strani. Ljudi su u ovom ili oni koji su nedovoljno posvećeni, oni koji su i više nego dovoljno posvećeni, ili oni kojima je ovo dobro uskraćeno. Sve dobro je u ruci Allahovoj i On ga daje kome On hoće. A Allahova je dobrota neizmjerna!"

Molim Allaha Uzvišenog da podari i vama i meni ljubav prema Poslaniku ﷺ, pokornost u onome što je naredio i izbjegavanje onoga što je zabranio i na što je upozorio. Allahu, podari svoj salavat Muhammedu i porodici Muhammedovoj, kao što si podario Ibrahimu i porodici Ibrahimovoj, Ti si, uistinu, Hvaljeni i Slavljeni. Allahu, podari bereket Muhammedu i porodici Muhammedovoj, kao što si podario Ibrahimu i porodici Ibrahimovoj, Ti si, uistinu, Hvaljeni i Slavljeni. Svaka hvala neka je Allahu, Gospodaru svjetova.

Prvi dio:
Njegove vrline
i uputa . ﷺ

Njegove vrline

On ﷺ je Muhammed ibn (sin) Abdullah ibn Abdil-Mutallib (ime mu je Šejbe) ibn Hašim (ime mu je 'Amr) ibn Abdu Menaf ibn Kusajj ibn Kilab ibn Murre ibn Ka'b ibn Lu'ej ibn Galib ibn Fihri ibn Malik ibn En-Nadr ibn Kinane ibn Huzejme ibn Mudrike ibn Ilijas ibn Mudar ibn Nizar ibn Me'ad ibn 'Adnan. 'Adnan je iz potomstva Isma'ila (kojeg je Ibrahim alejhis-Selam trebao žrtvovati, pa ga Allah iskupio ovnom) ibn Ibrahim El-Halila ﷺ. On ﷺ je od svih ljudi najboljeg porijekla, kao što je spomenuto u hadisu, da Herakle, vladar Bizantije, je rekao Ebu Sufjanu, radijallahu 'anhu "Pitao sam te za njegovo porijeklo i ti si spomenuo da je on među vama uglednog porijekla. To je slučaj svih Poslanika, oni se pojavljuju u najuglednijoj porodici svoga naroda." (Buhari idr.)

Poslanik ﷺ je rekao: "**Doista, Allah je odabrao Kinane od Isma'ilovih potomaka, a odabrao Kurejš od Kinane, odabrao je Hašima od Kurejša, a mene je odabrao od Hašimove porodice.**" (Muslim).

الله
رسوله

Njegovo porijeklo

الله
رسوله

Nj. odabranost

Sva njegova imena su ujedno i njegova svojstva i epiteti, ne obična imena radi imenovanja i poznavanja ličnog imena, nego imena koja su izvedena iz njegovih atributa i osobina koja ukazuju na njegovu potpunost, karaktera i morala i predstavljaju pohvalu njemu. Neka od njih su:

Ovo je njegovo ﷺ najpoznatije ime. Ovim imenom je jasno spomenut u Tevratu. A **Muhammed** znači: onaj koji je mnogo hvaljen jer ima puno osobina zbog kojih je hvaljen.

Muhammed

Ahmed, to jest: Najveći zahvaljivač Allahu od svih stvorenja, a njega hvale stanovnici nebesa i Zemlje, i stanovnici Dunjaluka i Ahireta, zbog mnoštva osobina koje su hvale dostojarne. Ovim imenom ga je nazvao Isa'a alejhis-Selam.

Ahmed

El-Mutevekkil (onaj koji se uzda u Allaha). Ovim imenom je nazvan jer se on prilikom uspostavljanja vjere oslonio na Allaha kao niko drugi.

El-Mutevekkil

الله
رسوله

Njegova imena

El-Mahi (Brisač) je onaj kojim Allah briše nevjerstvo. Nijednim stvorenjem nije izbrisano toliko kufra kao što je to učinjeno s Vjerovjesnikom ﷺ.

El-Mahi

El-Hašir (Sabirač), on je taj kod čijih će se nogu sabirati ljudi, pa on kao da je poslan da okupi ljudе.

El-Hašir

El-'Akib (Posljednji), onaj koji je došao poslije svih vjerovjesnika. Poslije njega nema vjerovjesnika, jer **El-'Akib** je zadnji i on je poput pečata.

El-'Akib

El-Mukaffi, njegovo značenje je “onaj koji je poslan za tragovima onih koji su bili ispred njega”. Allah ga je poslao za tragovima prethodnih poslanika.

El-Mukaffi

Nebijjut-tevbeti (Vjerovjesnik pokajanja), on je onaj kojim je Allah otvorio vrata pokajanja za stanovnike zemlje. Allah im je oprostio oprostom kakav se nije desio na Zemlji prije njega. On je najviše tražio oprosta i kajao se više od svih drugih ljudi.

Nebijjut-tevbeti

Nebijjul-melhameti (Vjerovjesnik krvavog boja), on je poslan i naređena mu je borba protiv Allahovih neprijatelja. Nijedan poslanik i njegov ummet nisu se borili kao što se borio Allahov Poslanik ﷺ i njegov ummet. Prije njega nije bilo tako velikih bitki kao bitke koje su bile od njegovog vremena.

Nebijjul-melhameti

Nebijjur-rahmeti (Vjerovjesnik milosti). On je taj kojeg je Allah poslao kao milost svjetovima. Njime se smilovao svim stanovnicima zemlje: vjernicima i nevjernicima. Vjernici su dobili najveći dio milosti, a nevjernici, odnosno, pripadnici Knjige su bezbjedno živjeli u njegovoj zaštiti.

Nebijjur-rahmeti

El-Fatih, on je taj pomoću kojeg je Allah otvorio i proširio vrata Upute, nakon što su bila zatvorena. Njime je otvorio slijepе oči, gluhe uši i učahurena srca. Allah je njime oslobođio nevjerničke zemlje, otvorio je džennetske kapije, puteve korisnog znanja i dobrih djela.

El-Fatih

Njegova imena

El-Emin (Povjerljivi) i on je najzaslužniji da nosi ovo ime. On je Allahov povjerenik za Njegovu Objavu i Njegovu vjeru. On je povjerenik onih na Nebu i povjerenik onih na Zemlji, zato su ga i prije poslanstva, kurejševički mušrici prozvali El-Emin.

El-Emin

El-Bešir (donosilac radosne vijesti), onoga ko mu bude pokoran, on obveseljava nagradom, a onoga ko mu bude nepokoran, opominje kaznom.

El-Bešir

Poslanik ﷺ je rekao: “**Ja ēu na Sudnjem danu biti prvak Ademova potomstva, i to nije isticanje.**” (Tirmizi, Ahmed)

Prvak
Adem-
ova
potom-
-stva

Es-Siradžul-munir (Bliješteća svjetiljka), on osvjetljava bez sagorjevanja, za razliku od bukteće svjetiljke (el-vehhadž) u kojoj ima vid uništenja i gorenja.

Es-
Siradžul
-munir

I on je ﷺ 'Abdullah, što znači Allahov rob, čije robovanje Allahu je najvećim i najposebnijim stepenom robovanja. On je ﷺ upotpunio sve stepene 'ubudijjeta (robovanja) Allahu.

Najkompletniji opis je onaj kojim je ﷺ sam sebe opisao. Rekao je ﷺ: “**Ja sam Muhammed, Allahov rob i Njegov poslanik. Ja ne volim da me uzdižete iznad moga položaja na koji me je postavio Allah Uzvišeni.**” (Ahmed, En-Nesa’i).

Bio je ﷺ najbolji čovjek, i izgledom i ahlakom (éudi, moralom). Allah Uzvišeni je rekao: „**I, zaista, tvoj ahlak je veličanstven**” (El-Kalem, 4). Aiša, radijallahu ‘anha je kazala: „**Njegov ahlak je bio Kur'an.**” (Ahmed, Ebu Jala). Radio je po njemu, zastajao kod njegovih granica, bio je zadovoljan sa onim za što je u njemu izraženo zadovoljstvo, a srdio se radi onog prema čemu je srdžba u Kur'antu iskazana.

On je ﷺ rekao: “**Uistinu, mene je Allah uzeo Sebi za halila (prisnog prijatelja), kao što je i Ibrahima uzeo Sebi za prisnog prijatelja.**” (Muslim).

Halilullah
(Allahov
prisni
prijatelj)

Enes b. Malik r.a. je rekao: „**Allahov Poslanik ﷺ je bio najsjajnije puti, a njegov znoj kao da je biser. Kada bi hodao, jednako bi koračao. Nisam dodirnuo brokatu (vrsta fine svile), niti svilu a da je bila mehanija od šake Allahovog Poslanika ﷺ niti sam pomirisao misk, niti amber a da je ugodniji od mirisa Allahovog Poslanika ﷺ.**” (Buhari i Muslim).

Opis njegovog
fizičkog izgleda

Njegova
imena

Opći opis Poslanika

El-Bera' b. 'Azib r.a. je rekao: "Allahov Poslanik ﷺ je bio čovjek srednjeg stasa, širokih ramena, imao je kosu koja je dosezala do resice uha. Vidio sam ga u crvenom ogrtaču i ništa ljepše od njega nikad nisam vidio." (Buhari i Muslim).

Njegov stas

Kaže Ka'b ibn Malik r.a.: "Kada sam nazvao selam Allahovom Poslaniku ﷺ lice mu je sjalo od radosti... Allahov Poslanik ﷺ kada bi se obradovao, lice bi mu toliko blistalo kao da je komad Mjeseca. Nama je to bilo poznato kada je o njemu riječ." (Buhari i Muslim). A El-Bera' je upitan: "Da li je lice Poslanika ﷺ bilo poput sablje? –Ne –rekao je on- nego poput Mjeseca." (Buhari).

Njegovo lice

Enes ibn Malik r.a. je rekao: "Vjerovjesnik ﷺ bio je krupnih ruku. Nikad poslije njega nisam video nekoga sličnog njemu. Kosa Vjerovjesnikova ﷺ bila je valovita, ni kovrdžava niti prava." (Buhari i Muslim).

Njegova kosa

Džabir ibn Semure r.a. je rekao: "Allahov poslanik ﷺ je imao široka usta, imao je malo crvenila na bjelini oka i bio je mršavih peta (peta sa malo mesa)." (Muslim).

Njegove oči

Enes ibn Malik r.a. se prenosi da je kazao: „Vjerovjesnik ﷺ je ušao kod nas, pa je zaspao i oznojio se. Potom dođe moja majka sa boćicom i stade da sakuplja u nju znoj. Vjerovjesnik ﷺ se probudi i reče: 'O, Ummu Sulejm, šta to činiš?' Ona reče: 'Ovo je tvoj znoj, pravimo od njega miris za nas, to je najugodniji miris.'” (Muslim).

Njegov znoj

Poslanik ﷺ je imao pečat poslanstva između njegovih plećki, bio je uočljiv na njegovom tijelu, bio je poput mladeža.

Pečat poslanstva

Džabir ibn Semure r.a. se prenosi da je rekao: "Jednom, kada se okrenuo, video sam pečat uz njegovu ﷺ plećku. Bio je kao golubova jaje. Ličio je njegovu tijelu." (Buhari i Muslim).

Opis njegovog fizičkog izgleda

'Amr ibn El-As r.a. je rekao: "Nije mi bilo dražeg čovjeka od Muhammeda ﷺ niti je je u mojim očima bilo izvanrednije i poštvanje ličnosti od njega. Nisam ga se mogao nagledati, koliko sam ga uvažavao i poštivao. I kada bi me neko upitao da opišem Muhammeda, ne bih bio u stanju to učiniti, zbog veličine njegove ličnosti kod mene." (Muslim).

I 'Urve ibn Mes'ud Es-Sekafi je, opisujući Poslanika ﷺ Kurejšijama na dan Hudejbije: "Tako mi Allaha, nikada nisam video nijednog vladara, da ga njegovi drugovi poštivaju onoliko, koliko poštivaju Muhammedovi drugovi Muhammeda. Tako mi Allaha, nije ispljavao nijednu pljuvačku, a da ona nije pala na dlan kojeg od njih i on je razmazao po svome licu i svojoj koži, a kada im je što naredio, oni su se utrkivali na njegovu zapovijed; kada je uzimao abdest, skoro da su se htjeli tući za vodu od njegovog abdesta, a kada je što govorio, spuštali su kod njega svoje glasove i iz poštovanja prema njemu nisu ga gledali oštrim pogledom." (Buhari).

Poštovanje ashaba prema Poslaniku ﷺ

'Abdullah ibn Aš-Šihhir kaže: "Rekli smo: Ti si naš gospodin (sejjid: gospodar, gospodin).' A Poslanik ﷺ je odgovorio: 'Es-Sejjid (Gospodar, Gospodin) je Allah Uzvišeni.' Tad smo rekli: 'Najvrijedniji i najbolji od nas, i najveći u zasluzi.' A on je rekao: 'Kažite to ili dio toga što ste rekli, i ne dozvolite šeđtanu da vas zavara, da budete njegovi zastupnici.' (Ebu Davud).

Njegov ﷺ odnos sa Allahom

'Alija ibn Ebi Talib r.a. je rekao: "Kada bi borba bila na vrhuncu, i suprostavljene skupine se sukobile prsa u prsa, sklanjali bi se iza leđ Allahovog poslanika ﷺ, pa niko ne bi bio bliži neprijateljskim redovima od njega." (Ahmed).

Nj. hrabrost

Poslanik ﷺ je rekao: "...Tako mi Allaha, ja sam najbogobojazniji i najpobožniji među vama." (Buhari).

Nj. strah od Allah

Poslanik ﷺ je rekao: „Najbolji je među vama onaj koji je najbolji prema svojoj porodici, a ja sam od vas najbolji prema svojoj porodici.“ (Tirmizi).

Nj. dobročinstvo prema nj. porodici

Ebu Se'id r.a. je rekao: „Poslanik ﷺ je bio stidniji nego djevica u svojoj sobi. Kada bi nešto prezirao, prepoznali bismo to na njegovom licu.“ (Buhari i Muslim).

Nj. stidljivost

'A'iša r.a. je rekla: "Poslanik ﷺ nije nikada imao na izboru dvije stvari a da nije odabrao lakšu, ako ne bi bila grijeh. A ako bi se radilo o grijehu, on bi bio najdalje od njega." (Buhari i Muslim).

Nj. olakšavanje

Opis njegovog النبي عليه السلام morala

'A'iša r.a. je rekla: "Tako mi Allaha, Poslanik ﷺ nikada se nije zbog sebe svetio, osim ako bi se oskrnavio Allahov propis, pa bi se on u tom slučaju svetio radi Allaha." (Buhari i Muslim).

Nikad se nije zbog sebe svetio

'A'iša r.a. je rekla: „Allahov poslanik ﷺ nikada nije nalazio mahane hrani; ako mu se svidala, jeo je, a ako mu se nije svidala, ostavljao bi je.“ (Buhari i Muslim).

Nije nalazio mahane hrani

'A'iša r.a. je rekla: „Allahov poslanik ﷺ je primao poklon i za njega nagradivao (darodavca).“ (Buhari).

Primao je ﷺ poklon

Poslanik ﷺ je rekao: „Doista, Muhammedov ﷺ rod ne jede sadaku (i zekat).“ (Buhari i Muslim).

Nije ﷺ jeo sadaku

'Ukbe ibn 'Amir r.a. je rekao: „Neki je čovjek došao Poslaniku ﷺ u posjetu, pa kada ga je vidio, od nervoze se počeo tresti, a Poslanik mu reče: "Smiri se i olakšaj sebi! Ja nisam vladar (da se treše pred mnom). Uistinu, ja sam samo sin žene iz plemena Kurejš koja je jela meso osušeno na suncu." (Ibn Madže).

Njegova poniznost i skromnost

Prenosi El-Esved b. Jezid: „Upitao sam 'Aišu r.a., kakav je bio Poslanik ﷺ u svojoj kući, sa svojom obitelji? Aiša je odgovorila: 'Bio je na usluzi svojoj obitelji (misleći time na usluživanje svojih ukućana). A kada bi god nastupilo vrijeme namaza,izašao bi na namaz (u džamiju).'" (Buhari).

Bio je na usluzi svojoj obitelji

Allahov poslanik ﷺ je rekao: „Zar se ne čudite kako Allah udaljava i odbija od mene vrijedanje Kurejšija i njihovo proklinjanje? Oni grde Muzemmema (poniženog, pokudenog) i proklinju Muzemmema, a ja sam Muhammed (hvaljeni).“ (Buhari).

Zanemarivao je postupke neukih

Prenosi 'Abdullah ibn Mes'ud r.a.: „Pričao je Allahov poslanik ﷺ, a on je onaj koji istinu govori i kome se vjeruje...“ (Buhari i Muslim).

Nj. istinoju-bivost

Enes ibn Malik, r.a., kaže: "Služio sam Allahovog poslanika ﷺ deset godina i nikada mi nije rekao ni: 'Uh!', nikada mi nije rekao za nešto što sam uradio: 'Zašto si to uradio?', niti za nešto što nisam uradio: 'Zašto to nisi uradio?'." (Buhari i Muslim).

Njegov ﷺ ahlak sa onim koji ga je služio

Opis njegovog الجواب morala

Enes ibn Malik r. a. je rekao: „Dok smo sjedjeli sa Vjerovjesnikom ﷺ u džamiji, dođe neki čovjek na kamili, naredi joj da klekne i sveza je u džamiji, a onda upita prisutne: 'Ko je od vas Muhammed?' Vjerovjesnik ﷺ je sjedio naslonjen. Rekosmo: 'Ovaj bijeli čovjek, što je naslonjen.' Čovjek mu reče: 'Sine Abdul-muttaliba!' **'Odazivam ti se.'** - reče Vjerovjesnik ﷺ. A čovjek kaza: 'Bit ću uporan sa pitanjima, pa se ne ljuti na mene?' **'Pitaj šta hoćeš.'** - reče Vjerovjesnik ﷺ. 'Zaklinjem te tvojim Gospodarem i Gospodarem (vjerovjesnika) koji su živjeli prije tebe, je li te Allah poslao svim ljudima?' **'Allahu moj, da.'** - odgovori on. 'Zaklinjem te Allahom, je li Allah naredio da klanjamo pet vakata namaza u toku dana i noći?' **'Allahu moj, da.'** - reče ponovo Poslanik ﷺ. 'Zaklinjem te Allahom, je li ti Allah naredio da svake godine postimo ovaj mjesec (ramazan)?' **'Allahu moj, da.'** - ponovo odgovori. 'Zaklinjem te Allahom, je li ti Allah naredio da zekat uzimaš od naših imućnih i da ga dijeliš našim siromašnim?' **'Allahu moj, da.'** - potvrди Vjerovjesnik ﷺ. Nakon toga čovjek reče: 'Ja vjerujem u sve sa čim si (od Allaha) došao. Ja sam Dimam b. Sa'lebe, iz Benu Sa'da b. Bekra, izaslanik moga naroda, koji je iza mene ostao.'“ (Buhari).

Nije se ﷺ isticao među svojim drugovima i bio je širokogrudan

'A'iša r.a. je rekla: „Muhammed ﷺ je i umro a da se njegova obitelj nije najela ječmenog hljeba dva uzastopna dana.“ (Muslim).

Nj. hljeb

Allahov poslanik ﷺ je rekao: „**Da imam zlata koliko brdo Uhud, ne bi me radovalo da prođe treća noć, a da od toga imam i jedan dinar – osim da nešto ostavim za (izmirenje) dug(a) – a da ne postupim s njime među Allahovim robovima ovako i ovako i ovako– pokaza nam svojom rukom** (tj. da udijelim).“ (Buhari i Muslim).

Njegova ﷺ skromnost na ovom svijetu

'A'iša r.a. je rekla: „Nije bio ﷺ bestidan i nije se nedolično ponašao, nije galamio na pijacama, niti je na zlo uzvraćao zlom, već je oprštao i prelazio preko grešaka.“ (Tirmizi i Ahmed).

Nije vrijedao

'A'iša r.a. je rekla: „...ruka Allahovog Poslanika ﷺ nikada nije dotakla ruku žene-strankinje...“ (Buhari i Muslim).

Nikada nije dotakao ruku strankinje (žene koja mu nije bila dozvoljena)

Opis njegovog وَلِيَّ الْمُرْسَلِينَ morala

Omer b. Hattab r. a. kaže: „Ušao sam kod Allahovog poslanika ﷺ pa ga našao na običnoj hasuri. Sjeo sam. Na sebi je ﷺ imao samo donji ogrtač. Na tijelu su mu bili tragovi hasure, grubi obod ocrtao na njegovom tijelu. Pogledao sam u njegov ormar, u njemu je bilo nešto malo ječma, otprilike jedan sa'a (jedinica za mjeru u njihovo doba, iznosila je 4 pregršti ili u kg: oko 3 kg), u ugлу sobe bila je gomila mimožina lišća, tjesna i prazna soba... Vidjevši to, Omerove oči zasuziše, pa mu reče Poslanik ﷺ: ‘Šta te je rasplakalo o sine Hattabov?’ Omer odgovori: ‘O Allahov Poslaniče, kako da ne plačem, a na tvome tijelu tragovi hasure, u tvome ormaru ne vidim osim malo potrebština, dok (perzijski) kisra i (bizantijski) car su u onome u čemu su (od uživanja), a ti si Allahov poslanik i Njegov odabranik, a ovakvo ti stanje?!’ Tada Poslanik ﷺ odgovori: ‘O sine Hattabov, zar nisi zadovoljan da nama pripadne onaj svijet (Ahiret), a njima ovaj svijet (dunjaluk)?!’ Pa je odgovorio Omer: ‘Svakako, Allahov poslaniče.’“ (Buhari i Muslim).

Kako je ﷺ živio i izgled njegove kuće

Opis njegovog moralu

Prvi test

tačno netačno

Pitanja:

- Sreća i uspjeh roba na oba svijeta vezani su za uputu Poslanika ﷺ.
- Poslanici se pojavljuju u najuglednijoj porodici svoga naroda.
- Svila i brokata (vrsta fine svile) su mekanije od šake Allahovog poslanika ﷺ.
- Najkompletniji opis je onaj kojim je ﷺ sam sebe opisao. Rekao je ﷺ: „**Ja sam Muhammed, Allahov rob i Njegov poslanik.**“
- Allah je u svome Vjerovjesniku ﷺ sakupio i upotpunio sve plemenite osobine i visoki moral, i dao mu znanje i vrline u kojima je spas, uspjeh, sreća na dunjaluku i ahiretu, što nije dato nikome drugom.
- Vjerovjesnik ﷺ je bio nepismen, nije znao ni čitati ni pisati, niti je imao učitelja od ljudi.

1. Najboljeg porijekla je: Junus ibn Metta a.s. Muhammed ibn Abdullah ﷺ
2. Njegovo imena su: njegova svojstva i epiteti , obična imena radi imenovanja i poznavanja ličnog imena , imena koja su izvedena iz njegovih atributa i osobina koja ukazuju na njegovu potpunost i predstavljaju pohvalu njemu , sve navedeno , samo 1 i 3 odgovor .
3. Da je njegov ahlak bio Kur'an znači: bio je zadovoljan sa onim za što je u njemu izraženo zadovoljstvo , srđio se radi onog prema čemu je srdžba u Kur'antu iskazana , sve navedeno .
4. Halilullah (Allahov prredni prijatelj) je: Ibrahim   Muhammed   , sve navedeno .
5. Allahov Poslanik je bio najsjajnije puti, tojest: svjetlo smeđe , bijele , svjetlo bijele .
6. Najugodniji miris: Misk , Poslanikov znoj .
7. Poslanik je bio: srednjeg stasa , visokog stasa .
8. Pečat poslanstva Poslanik je imao: između njegovih plećki , ličio je njegovu tijelu , bio je kao golubova jaje , sve navedeno .

Od Kurejša	Isma'ila	Od porodice Hašima	Kināne	Allah je izabrao:
☐	☐	☐	☐	Kināne od potomaka...
☐	☐	☐	☐	I Kurejš od...
☐	☐	☐	☐	Porodicu Hašima od...
☐	☐	☐	☐	Njegovog Poslanika ☐ od...

Ime najvišeg djeda	Ime djeda prije najvišeg djeda	Ime pradjeda	Ime djeda	Ime oca	Njegovo ime	Njegovo porijeklo:
☐	☐	☐	☐	☐	☐	Hāsim
☐	☐	☐	☐	☐	☐	'Abdul-Muttalib
☐	☐	☐	☐	☐	☐	'Abdullah
☐	☐	☐	☐	☐	☐	Muhammed
☐	☐	☐	☐	☐	☐	Isma'il
☐	☐	☐	☐	☐	☐	Ibrahim

Es-Sirādž	El-'Akib	Ahmed	Muhammed	Poveži svako ime sa njegovim značenjem:
☐	☐	☐	☐	Najveći zahvaljivač Allahu od svih stvorenja.
☐	☐	☐	☐	On osvjetljava bez sagorjevanja.
☐	☐	☐	☐	Onaj koji ima puno osobina zbog kojih je hvaljen.
☐	☐	☐	☐	Poslije njega nema vjerovjesnika i on je poput pečata.

Strah od Allaha	Izgledom i ahlakom	porodici	miris	šake	Bio je :
☐	Najbolji čovjek				
☐	i najmekše				
☐	i najugodniji				
☐	i najbolji prema...				
☐	i najvećeg				

poklone	sadaku	radi sebe	hrana	radi Allaha	Bio je takav da:
☐	nije se svetio				
☐	i svetio se				
☐	i nije nalazio mahane				
☐	i primao je i nagrađivao za				
☐	i nije primao				

Njegova uputa

Bijela boja mu je bila najdraža boja. Rekao je : „**Oblačite bijelu odjeću jer je ona najbolja, i u nju umotavajte vaše umrle.**“ (Ebu Davud, Tirmizi).

Njemu najdraža boja

Ono što mu je bilo olakšano i dostupno od odjeće, nosio je, ponekad vunenu odjeću, nekad pamučnu, a nekad lanenu. Uvijek je kod oblačenja, počinjao sa desnom stranom.

(Ibnul-Kajjim, Zadul-me'ad).

Njegova odjeća

Neki od Selefa (naših dobrih prethodnika) su rekli: „Preizirali su dvije vrste odjeće isticanja, ona koja je bila preskupa i ona koja je bila gotov bezvrijedna, pohabana (kad se time želilo isticati).“ (Ibnul-Kajjim, Zadul-me'ad).

'Abdullah ibn Omer r.a. prenosi: „Poslanik je rekao: ‘**Ko obuče odjeću isticanja, Allah će ga ogrnuti odjećom poniženja na Sudnjem danu, potom će njime potpaliti vatru džehennemsku.**’“ (Ahmed i Ebu Davud). Razlog zbog kojeg nosi ovaku odjeću jeste umišljenost i oholost, pa ga je Allah kaznio za to.

Ibn Omer r.a., također, prenosi: „Poslanik je rekao: ‘**Allah na Sudnjem danu neće gledati u onoga koji pusti da mu se odjeća, iz oholosti i umišljenosti, po zemlji vuče!**’“ (Buhari i Muslim).

Njegova odjeća

Nikada nije odbijao ono što je bilo, niti je tražio nešto čega nije bilo. Ako bi mu se ponudilo lijepo (halal) jelo, jeo ga je, osim ako nije mu se lično svidalo, ne zato što ga je smatrao zabranjenim, ostavljao ga je.

'A'iša r.a. je rekla: „Allahov poslanik nikada nije nalazio mahane hrani; ako mu se svidala, jeo je, a ako mu se nije svidala, ostavljao bi je.“

Naprimjer, on nije htio da jede guštera, ali ga nije zabranio svome ummetu. (Ibnul-Kajjim, Zadul-me'ad).

Njegova hrana

- Najčešće mu je jelo postavljano na zemlju, na prostrtu sofru (čaršaf).
- Jeo je sa tri prsta.
- Nije jeo naslonjen.
- Kada je počinjao jesti, učio bi Bismillu, a na kraju bi zahvalio Allahu (učio Elhamdulillah).
- Kada bi završio s jelom, oblizao bi prste. (Ibnul-Kajjim, Zadul-me'ad).

Opis kako je jeo

- Najčešće je pio sjedeći, štaviše upozorio je na pijenje stojeći, osim kada se nije u mogućnosti da se sjedne, tada je dozvolio i stojeći.
- Kada bi se napio, posudu s vodom bi dodavao onome ko mu je s desne strane, čak i kad bi onaj s lijeve strane bio stariji od njega. (Ibnul-Kajjim, Zadul-me'ad).

Način na koji je pio

Njegova uputa u vezi sa odjećom, hranom i pićem

- Allahov Poslanik ﷺ je rekao: „**Od ovog vašeg Dunjaluka učinjeni su mi dragim žene i miris, a radost mog oka data mi je u namazu.**“ (Ahmed).
  - Među svojim ženama je napravio (podjednaku) raspodjelu noćenja, smještaja i izdržavanja.
  - 'A'iša r.a. je rekla: „Kada je Allahov Poslanik ﷺ htio da ide na putovanje, izvlačio bi koja će žena ići s njim, pa na kojoj bi se zaustavila strelica, s tom je i putovao.“ (Buhari i Muslim). A ostalim nije ništa nadoknađivao.
  - Poslanik ﷺ se lijepo ophodio sa svojim suprugama i uživao je u vremenu koje je provodio s njima..
  - Aiši, r.a., je slao skupine ensarijskih djevojaka i one su se s njom igrale i šalile. Ukoliko bi ona poželjela nešto u čemu nije bilo grijeha, on bi joj ispunio tu želju.
  - Ležao bi joj u krilu i učio Kur'an s glavom položenom u njeno krilo, iako je to ponekad bivalo kad je ona imala menstruaciju.
  - Bilo je dana kada je ona imala menstruaciju, a on bi je zamolio da se pokrije pa bi se naslađivao sa njom.
  - Navode se predanja da ju je ljubio i kao postač..
  - U njegov lijep odnos prema ženama ubraja se i to da joj je dopuštao igru. Spominje se da se dva puta utrkivao s njom na putovanjima, a jednom se s njom pogurao na izlazu iz kuće.
  - Ukoliko bi se vraćao s puta, nije dolazio svojim suprugama noću, a i druge je odvraćao od toga.
- (Ibnul-Kajjim, Zadul-me'ad).

Njegova رسول uputa u vezi sa suprugama

- Kada bi lijegao u postelju da spava, govorio bi: “**Bismikellahumme ahja ve emutu.**” („Sa Tvojim imenom, Allahu moj, živim i umirem.“). (Buhari i Muslim)
- Svake noći kad bi, Poslanik ﷺ pošao na spavanje i legao u postelju, sastavio bi otvorene dlanove prema licu, pljucnuo u njih i proučio (u njih) suru Ihlas, Felek i Nas, te potom potrao dlanovima svoje tijelo koliko može dohvatiti, počevši od glave i prednjeg dijela tijela; to bi ponovio tri puta. (Buhari).
- Spavao bi na desnoj strani, a desnu bi ruku stavio pod desni obraz i rekao: „**Allahumme kini azabeke jevme teb'asu ibadeke.**“ („Allahu moj, sačuvaj me Tvoje kazne na Dan kada proživiš Svoje robeve.“) (Ebu Davud, Tirmizi).
- Kada bi se probudio iz sna, rekao bi: „**El-hamduillahil-lezi ahjana ba'de ma ematena ve ilejhin-nušur.**“ („Hvala Allahu, Koji nas oživi nakon što nas umrtvi, i Njemu se, konačno, sve vraća.“) (Buhari i Muslim). Potom bi misvakom očistio zube.
- Početak noći je provodio spavajući, a u drugoj polovini noći je ustajao i ibadetio. Nekada je prvu polovinu noći bdio za dobrobit muslimana (pomažući im, rješavajući neka pitanja, isl.).
- Njegove oči su spavale, ali mu je srce bilo budno.
- Kada bi zaspao, niko ga nije budio dok se on ne bi probudio sam. Njegov san je bio najumjereniji i to je najkorisniji način da se spava. (Ibnul-Kajjim, Zadul-me'ad).

Njegova رسول uputa u vezi sa spavanjem i budenjem

- Poslanik ﷺ je imao običaj i da se šali, ali je i u šali govorio istinu.
- Govorio je i dvostruko (ar.: tevrija – bijela laž, dosjetke, igra reči), ali i tada je govorio samo istinu.
- Ukaživao je, ali i tražio savjeta.
- Obilazio je bolesnike, prisustvovao i ispraćao dženaze, odazivao se pozivima, podmirivao je potrebe udovicama, nevoljnicima i slabima.
- Slušao je ode pjesnika i nagrađivao za njih, međutim, sve ono što je rečeno u hvalospjevima njemu samo je dio onoga što on ima pri sebi. Hvalospjevi drugima su većinom obojeni lažima.
- Lično je donio svoju obuću, krpio i čistio svoju odjeću, krpio svoju posudu za vodu, muzao svoju ovcu, služio je i porodicu i sebe. Nosio je čerpić sa ashabima kada se pravila (njegova) džamija.
- Nekada je oko pojasa vezao kamen, zbog gladi, a nekada je hodao sit.
- Išao je u goste i pružao gostoprимstvo.
- Radio je hidžamu na sredini glave, na vanjskom dijelu stopala, na vratnim krvnim žilama na obje strane vrata i između ramena, i ispod potiljka.
- Liječio se, pržio je ranu (kauterizacija), ali njemu nije nikada pržena rana, liječio je druge rukjom (učenjem Kur'ana), ali nije tražio da njemu bude učeno i štitio je bolesnika od onoga što mu smeta.
- Poslanik ﷺ je imao najljepše ophodenje sa ljudima. Kada bi nešto uzeo u zjam, trudio se da prilikom vraćanja vrati boljim.

(Ibnul-Kajjim, Zadul-me'ad).

- Bio je najhitriji u hodu od svih ljudi, a naljepšeg i najsmirenijeg hoda.
- Bio je brži u hodu od svojih ashaba, umarali su se, trudeći se da ga dostignu.
- Hodao je bos i obuvan.
- Kada bi Poslanik ﷺ hodao sa svojim ashabirna, oni su išli ispred, a on iza njih.
- Sa ashabima je išao pojedinačno i grupno. (Ibnul-Kajjim, Zadul-me'ad).

Poslanik ﷺ bio je čovjek koji se najviše Allaha sjećao i spominjao Ga (zikrio). Čak, sav njegov govor bio je posvećen sjećanju na Allaha i ono što Allah voli. Zikrio je Allaha, kada se probudi, kada je počinjao namaz, kada je izlazio iz kuće, kada je ulazio u džamiju, kada bi osvanuo i omrkao, kada bi oblačio odjeću, kada bi ušao u kuću ili izašao iz nje, kada bi ulazio u zahod, prije i nakon uzimanja abdesta, kada bi čuo ezan, kada bi vidio mlađak, prije i nakon jela i prilikom kihanja... (Ibnul-Kajjim, Zadul-me'ad).

Njegova ﷺ uputa u vezi sa meduljudskim odnosima

Kako je ﷺ hodao

Njegova ﷺ uputa po pitanju spominjanja (zikra) Allaha

Allahov poslanik ﷺ je rekao: „Deset stvari su urođena svojstva (fitra): podrezivanje brkova, puštanje brade, upotreba misvaka, čišćenje nosa vodom, podrezivanje nokata, pranje nogu između prstiju, čupanje dlaka ispod pazuha, brijanje dlaka sa stidnih mjesta, pranje vodom poslije nužde.“ Prenosilac kaže: „Desetu stvar sam zaboravio, a mislim da je ispiranje usta.“ (Muslim).

Koja su urođena
svojstva (fitra)?

Vjerovjesniku ﷺ svidalo se da prioritet daje desnoj strani pri oblačenju svoje obuće, u češljanju, i u čišćenju i u svim svojim situacijama (stanjima). (Buhari i Muslim). Davao je prednost desnoj strani i kada je davao ili uzimao. Desnu ruku je koristio da bi jeo, pio, čistio se, a lijevu je koristio da bi se očistio poslije obavljenе nužde ili da bi otklonio nešto što je prljavo. (Ibnul-Kajjim, Zadul-me'ad).

Prednost je ﷺ davao
desnoj strani

Prilikom brijanja glave imao je običaj ili da je obrije cijelu ili da je cijelu ostavi neobrijanu, to jest, nije jedan dio brijao a drugi ostavlja. Ne prenosi se da je ikada brijao glavu, osim prilikom obreda hadždža i umre. (Ibnul-Kajjim, Zadul-me'ad).

Brijanja glave

Volio je misvak i koristio ga je čak i kada je postio. Koristio je misvak i prilikom budenja iz sna, kada bi se abdestio, kada bi htio klanjati, kada je ulazio u kuću, a kao misvak je koristio štapić od eraka (vrsta drveta). (Ibnul-Kajjim, Zadul-me'ad).

Misvak

Puno je ﷺ koristio mirise i mnogo ih je volio.

Miris

Poslanik ﷺ je rekao: „Postupajte suprotno mnogoboćima:
puštajte brade i kratite brkove.“ (Buhari i Muslim).

Brkovi i
brada

Enes r.a. prenosi: „Poslanik ﷺ nam je odredio vrijeme u kojem trebamo da kratimo brkove i siječemo nokte, pa je naredio da ne smije proći više od četrdeset dana i noći.“ (Muslim).

Vrijeme
kraćenja

Urođena svojstva (fitra) i ono što je vezano za njih

- 'A'isha r.a. je rekla: „Allahov poslanik ﷺ nije govorio ovako kako vi govorite, nego je njegov govor bio razborit i jasan tako da ga je mogao upamtiti svako ko je sjedio s njim.“ (Buhari i Muslim).
- Često je nešto ponavljao i do tri puta, kako bi bilo što lakše shvaćeno ono što govori. Kada bi nazivao selam, selamio je tri puta.
- Nije govorio ako nije bilo potrebe. Govorio je jezgrovitim govorom.
- Nije govorio o onome što ga se ne tiče, i govorio je ono za šta je očekivao nagradu (od svoga Gospodara).
- Nije bio razvratan ni prost, niti je bio bučan. (Ibnul-Kajjim, Zadul-me'ad).

Uvijek se ﷺ smijao lagahnim, blagim smješkom, a vrhunac njegova smijeha je bio da mu se ukažu umnjaci (zubi). (Buhari).

Njegov ﷺ govor

Njegov ﷺ (o)smijeh

- Poslanik ﷺ nije plakao glasnim plakanjem i nije bilo ridanja. Nego oči bi mu se ispunile suzama i one bi potekle, a iz prsa mu se čulo nešto nalik stenjanju.
- Nekada je plakao iz samilosti prema umrlom, nekada iz straha za svoj ummet i brige za njega, nekada od straha od Allaha i nekada dok bi slušao Kur'an (i to je plač čežnje, ljubavi i poštovanja izmiješanog sa strahom i strahopoštovanjem). (Ibnul-Kajjim, Zadul-me'ad).

Njegov ﷺ plač

- Poslanik ﷺ je obraćao se (držao hutbe) ljudima sa zemlje, sa minbera, i sa jahalice, deve.
- Džabir b. Abdullah r.a. rekao je: „Kada bi govorio, oči bi mu pocrvenjele, povisio bi glas, i njegova srdžba bi bila očita, kao da se obraćao vojsci i upozoravao je.“ (Muslim).
- Svaku svoju hutbu, javni govor, počinjao je zahvalom Allahu.
- Govorio je i držao hutbe u svakoj situaciji shodno potrebama i koristi onih kojima se obraćao. (Ibnul-Kajjim, Zadul-me'ad).

Njegovi ﷺ javni govor (hutbe)

Njegova ﷺ uputa u vezi sa govorom, smijanju, plakanju i javnim govorima (hutbama)

Drugi test

tačno netačno

Pitanja:

- Kod oblačenja, počinjavao je ﷺ sa desnom stranom..
- Najčešće je ﷺ jelo postavljano mu na zemlju, na prostrtu sofru, i to mu je bila trpeza.
- Ukoliko bi se ﷺ vraćao s puta, nije dolazio svojim suprugama noću, a i druge je odvraćao od toga.
- Nekada je ﷺ oko pojasa vezao kamen, zbog gladi, a nekada je hodao sit.
- Liječio se, pržio je ranu (kauterizacija), ali njemu nije nikada pržena rana, liječio je druge rukjom (učenjem Kur'ana), ali nije tražio da njemu bude učeno.
- Poslanik ﷺ nije radio postupke ljudi koji su podlegli šejtanskim došaptavanjima (vesvesama), poput nepovezanog govora, preskakanja stvari, ponavljanje nekih postupaka više puta, i slične postupke.
- Poslat je sa čistim monoteizmom (el-hanifije) i lahkom vjerom (es-semha), a suprotno od toga je mnogoboštvo (širk) i činjenje onog što je halal haramom.
- Imao je ﷺ sedmero djece, 4 sina i 3 kćerke.
- Svu djecu mu je rodila Hatidža, r.a., sa ostalim suprugama nije imao djece.
- Sva njegova ﷺ djeca su umrla prije njega.
- Nema razilaženja da kada je Poslanik preselio, ostavio iza sebe devet supruga: 'A'iša, Hafsa, Zejneb bint Džahš, Ummu Seleme, Safijja, Ummu Habiba, Mejmuna, Sevda i Džuvejrija, radjallahu anhunne.
- Allah je poslao Hatidži r.a. selam po Džibrilu alejhis-Selam, i ovo je samo njena posebnost koju nije dobila nijedna druga žena.

1. Najdraža boja Poslaniku ﷺ bila je: Bijela , Crna , Ona koja mu je bila dostupna .
2. Njegova ﷺ odjeća: nije nosio vunu , nosio je pamuk i lan , nosio je ono što je imao , samo prvo i drugo .
3. Njegova ﷺ odjeća: skupocjena , jeftina, pohabana radi zuhda (skromnosti na ovom svijetu) , bio je umjeren po pitanju odjeće .

1. Govorio je ﷺ Bismillah i Elhamdulillah: na početku obroka , na kraju , na početku i kraju obroka .
2. Većinom je ﷺ pio: sjedeći , stojeći , na oba načina .
3. Rekao je ﷺ: "Od ovog vašeg Dunjaluka učinjeni su mi dragim": Žene , miris , oboje .
4. Rekao je ﷺ: "A radost mog oka data mi je u": Džennetu , namazu , oboje .
5. Njegov ﷺ odnos prema svojim suprugama je bio lijep u: življenu s njima , ophodjenju , oboje .
6. Enes r.a. prenosi: „Poslanik ﷺ nam je odredio vrijeme u kojem trebamo da kratimo brkove i siječemo nokte, pa je naredio da ne smije proći više od (.....) dana i noći: 30 dana , 40 dana , 50 dana .
7. Njegova ﷺ uputa u vezi sa brijanjem glave: jedan dio brija a drugi ostavlja , obrija bi cijelu glavu ili cijelu bi ostavio neobrijanu .
8. Poslanik ﷺ volio je misvak, i koristio ga je: kada je postio , kada nije postio , u oba stanja .
9. Njegov ﷺ smijeh: uvijek se smijao blagim smješkom , većinom se smijao blagim smješkom .
10. Poslan je ﷺ: svim ljudima , džinnima i ljudima .
11. Najbolja od Poslanikovih ﷺ kćerki je: Sve , Fatima , Zejneb .
12. Jedina žena da je Poslaniku ﷺ spuštena Objava dok je bio u njenoj postelji:
Hafsa , Ummu Seleme , 'A'iša .

bolesnike	potrebe udovicama, nevoljnica i slabima.	pozivima.	dženazama.	On je ﷺ:
☐	☐	☐	☐	Obilazio
☐	☐	☐	☐	i prisustvovao
☐	☐	☐	☐	i odazivao se
☐	☐	☐	☐	i podmirivao je

porodicu i sebe	svoju obuću	svoju odjeću	ćerpić sa ashabima kada se pravila džamija	svoju ovcu	Lično je ﷺ:
☐	☐	☐	☐	☐	donio
☐	☐	☐	☐	☐	krpio
☐	☐	☐	☐	☐	muzao
☐	☐	☐	☐	☐	služio je
☐	☐	☐	☐	☐	nosio je

brkova	brade	dlaka sa stidnih mjesta	dlaka ispod pazuha	nokata	Urođena svojstva (fitra) su:
☐	☐	☐	☐	☐	podrezivanje
☐	☐	☐	☐	☐	puštanje
☐	☐	☐	☐	☐	podrezivanje
☐	☐	☐	☐	☐	čupanje
☐	☐	☐	☐	☐	brijanje

ono što je bilo	ne za to što ga je smatrao zabranjenim, ostavljao ga je	jeo ga je	nešto čega nije bilo	Njegova ﷺ uputa u vezi sa hranom:
☐	☐	☐	☐	Nije odbijao
☐	☐	☐	☐	niti je tražio
☐	☐	☐	☐	Ako bi mu se ponudilo lijepo (halal) jelo osim ako nije mu se lično svidalo
☐	☐	☐	☐	

tri	sa svih pet (punom šakom)	sa jednim prstom	hrana	kada bi završio s jelom	On bi :
☐	☐	☐	☐	☐	Jeo je sa (...) prsta
☐	☐	☐	☐	☐	oblizao bi prste
☐	☐	☐	☐	☐	Onaj koji je ohol jede
☐	☐	☐	☐	☐	Pohlepan jede

Njegove posebnosti

Rekao je Ibnu'l-Kajjim rhm.: „Spojio je između toga da je vjera čistog monoteizma (el-hanifije) i da je lahka u praktičnim propisima (es-semha). Pa je ona pravovjerna u tevhidu, lahka u propisima, suprotno od toga je mnogoboštvo (širk) i činjenje onog što je halal haramom.“ (Zadul-me'ad)

Poslat je sa čistim monoteizmom i lahkou vjerom

Poslanik je rekao: „**Svaki vjerovjesnik bio je poslan samo svom narodu, dok sam ja poslan cijelom svijetu.**“ (Buhari i Muslim).

Poslat je svim ljudima i džinnima

Kaže Allah Uzvišeni: „*Elif-lam-ra, Ovo je knjiga koju ti objavljujemo da ljudi dozvolom njihova Gospodara izvedeš iz tmina na svjetlo, na put Silnoga i Hvaljenoga.*“
(Ibrahim, 1).

Njegova knjiga i dava (poziv)

Njegov najveći ajet (znak, mu'džiza) je Kur'an, a nema ajeta koji je dat nekom poslaniku ili vjerovjesniku a da Allahovom poslaniku Muhammedu ne pripada u njima udio.

Njegovi ajeti

Nevjernik velikog kufra. Allah Uzvišeni je rekao: “**Onaj koji tebe mrzi - sigurno će on bez spomena ostati.**” (El-Kevser, 3).

Propis onog ko ga mrzi

Allahov poslanik je rekao: „**Niko od vas neće potpuno vjerovati sve dok mu ne budem draži od njegovog oca, njegova djeteta i svih ljudi.**“ (Buhari i Muslim).

Ljubav prema njemu je dio vjere

Allahov poslanik je rekao: “**Uistinu, mene je Allah uzeo Sebi za halila (prisnog prijatelja), kao što je i Ibrahima uzeo Sebi za prisnog prijatelja.**” (Muslim).

El-Halil

Rekao je Uzvišeni Allah: “**Sjeti se kad smo od vjerovjesnika zavjet njihov uzeli, i od tebe, i od Nuha, i od Ibrahima, i od Musaa, i od Isa, sina Merjemina. Od njih smo čvrst zavjet uzeli.**” (El-Ahzab, 7).

Jedan od najodabranih poslanika (Ulul-'Azmi)

Poslanik je rekao: „**Ja sam medu vama najznaniji o Allahu.**“ (Buhari). A rekao je Uzvišeni Allah: „**Reci: "Ja vam ne kažem: 'U mene su Allahove riznice', niti: 'Meni je poznat nevidljivi svijet', niti vam kažem: 'Ja sam uistinu melek' ja slijedim samo ono što mi se objavljuje.**“ (El-En'am, 50).

Njegovo znanje

Od njegovih posebnosti

Allah Uzvišeni je rekao: „*Reci* (O, Mouhammed): 'Ako vi Allaha volite, onda mene slijedite, i vas će Allah voljeti i grijehu vam oprostiti!‘“ (Alu 'Imran, 31). I rekao: „*Ne klonite duhom, i ne žalostite se! Vi ćete pobijediti, ako vjernici budeći.*“ (Alu 'Imran, 139). Poslanik ﷺ rekao je: „Svi moji sljedbenici uči će u Džennetu, osim onoga koji to odbije.“ „Allahov poslaniče, pa ko će to odbiti?“, upitaše (ashabi), a on odgovori: „Onaj koji je meni pokoran uči će u Džennetu, a onaj koji je prema meni neposlušan – to je taj koji odbija!“ (Buhari i Muslim). Također je rekao: „Poniženje i prezrenost određena je onom ko se suprostavi mojoj zapovijedi.“ (Buhari, Ahmed).

Propis pokornosti i neposlušnosti
Poslaniku ﷺ

Allah Uzvišeni je rekao: „*Vi ste najbolji narod koji se ikada pojavio: tražite da se čini dobro, a odvraćate od zla, i vjerujete u Allaha!*“ (Alu 'Imran, 110). Poslanik ﷺ je rekao: „Tako mi Onoga u čijoj je ruci moja duša, ja, zaista, priželjkujem da vi budete polovina stanovnika Dženneta.“ (Buhari i Muslim).

Njegov ﷺ ummet

Njegovi rodni grad je Mekka, Allah Uzvišeni je rekao: „*Prvi hram sagrađen za ljude jeste onaj u Mekki, blagoslovjen je on i putokaz svjetovima. U njemu su znamenja očevidna – mjesto na kojem je stajao Ibrahim. I onaj ko uđe u nj, bit će siguran. Hodočastiti Kabu, radi Allaha, dužan je svako ko bude u mogućnosti do nje doći. A ko ne vjeruje - pa, Allah je, doista, neovisan o svjetovima.*“ (Alu 'Imran, 96-97). I Mekka je sveto mjesto. Poslanik ﷺ je rekao: „Ovo mjesto je Allah učinio svetim onog dana kada je stvorio nebesa i Zemlju, pa će ono biti sveto, po Allahovom naredenju, sve do Kijametskog dana.“ (Muslim). I biće grad koji pripada muslimanima do Sudnjeg dana. Poslanik ﷺ je rekao: „*Nema hidže (iz Mekke) poslije njezinog oslobođenja.*“ (Buhari i Muslim).

Njegov ﷺ rodni grad

Njegova kibla (smjer) prema kojem se okreće je prema Ka'bi. U počecima islama smjer kible bio je u pravcu Bejtul-Makdisa (odnosno Mesdžidul-akse u Jerusalemu). Rekao je Uzvišeni Allah: „*Vidimo Mi kako sa žudnjom bacaš pogled prema nebu, i Mi ćemo sigurno učiniti da se okrećeš prema strani koju ti želiš: okreni zato lice svoje prema Časnomu hramu! I ma gdje bili, okrenite lica svoja na tu stranu.*“ (El-Bekara, 144). El-Mesdžidul-Haram (Časni hram, Mekka) je prvi mesdžid sagrađen na Zemlji. Prenosi se od Ebu Zerra r.a. da je rekao: „Rekao sam: 'O Allahov poslaniče, koji je mesdžid prvi sagrađen na Zemlji?' Rekao je: 'Mesdžidul-Haram.'“ (Buhari i Muslim). Allahov poslanik ﷺ je rekao: „*Ko dode ovoj Kući (Ka'bi radi obavljanja hadždža) i ne bude spolno općio niti činio grijehu, vratić će se čist od grijeha kao kad ga je majka rodila.*“ (Muslim).

Njegova ﷺ kibla

Od njegovih posebnosti

Allahov poslanik ﷺ je rekao: „Namaz u Mesdžidul-Haramu vredniji je od stotinu hiljada namaza obavljenih na nekom drugom mjestu, namaz u mom (Poslanikovom) mesdžidu vrijedi hiljadu namaza, a namaz u Bejtul-Makdis vrijedi petsto namaza.“ (Bezzar).

Poslanik ﷺ je rekao: „Sedla se ne pritežu (ne poduzima se putovanje) osim radi posjete tri mesdžida: Mesdžidul-Harama, ovog moga mesdžida i Mesdžidul-Aksaa.“ (Buhari i Muslim).

Također je ﷺ rekao: “Kada neko od vas bude vršio nuždu, neka se ne okreće prema Kibli ni prednjim ni zadnjim dijelom tijela, nego se okrenite prema istoku ili zapadu (neka vam Kibla bude sa lijeve ili desne strane).” (Buhari i Muslim).

Njegova ﷺ kibla

Od njegovih ﷺ posebnosti

Poslanikova
porodica

[2] Zejneb radijallahu 'anha

[4] Ummu Kulsum r. a.

[6] 'Abdullah, čiji je nadimak bio Et-Tajjib i Et-Tahir r. a.

[7] Ibrahim, i izuzev njega, koga je rodila Marija Koptkinja, koja je bila Poslanikova rođenica, svu djecu rodila je Hatidža, r.a. Sa ostalim suprugama nije imao djece.

Sva njegova djeca su umrla prije njega, osim Fatime r.a., koja je umrla šest mjeseci nakon njegove smrti. Allah je time uzdigao njen stepen, zbog njene strpljivosti i očekivanja nagrade od Njega. I zato je vrijednija od drugih žena i ona je najbolja od Poslanikovih kćerki.

Sve njegove kćerke su doživjele islam, primile islam i učinile hidžru sa njim .

2. El-'Abbās r. a.

1. Hamza r. a., prvak šehida.

4. Ebu Leheb (pravo ime 'Abdul-'Uzza)

3. Ebu Tālib (pravo ime 'Abdu-Manāf)

8. Dirār

7. El-Mukavvim

6. 'Abdul-Ka'ba

5. Ez-Zubejr

11. El-Gajdāk (pravo ime Mus'ab).

10. El-Mugire (njegov nadimak je bio Hadžl).

9. Kusem

Nijedan njegov amidža nije primio Islam osim Hamza i El-'Abbās radijallahu 'anhuma.

Imao je 7 djece: 3 sina i 4 kćeri

Njegovih 11 amidža

2. Ummu Hakim
(pravo ime El-Bejda')

1. Safijja (ona je Ummu - majka
Ez-Zubejra ibn 'Avvāma r.a.)

6. Umejma

5. Ervā

4. Berra

3. 'Ātika

Njegovih ﷺ 6 tetki
po ocu

(el-ha', ح) = Hafsa bint 'Umer ibn El-Hattāb r. a.

(el-džim, ج) = Džuvejrija bint El-Hāris r. a.

(ez-zāj, ز) = Zejneb bint Džahš r.a. + Zejneb bint Huzejme r.a.

حَفْسَةٌ

(es-sād, ص) = Safijja bint Hujjej ibn Ehtab r. a.

(el-haa, ه) = Hatidža bint Huvejlid r. a.

(er-raa, ر) = Ummu Habiba Remla bint Ebu Sufjān r. a.

صَهْدِيَّةٌ

(es-sin, س) = Sevda bint Zem'a r. a.

(el-mim, م) = Mejmuna bint El-Hāris r. a.

(el-'ajn, ع) = 'A'iša bint Ebu Bekr r. a.

(el-ha'a, ه) = Ummu Seleme Hind bint Ebu Umejje r. a.

سَلَمَةٌ

جَنَاحُهُمْ أَكْرَنِيْمُهُمْ سَلَمَةُهُمْ حَفْسَةُهُمْ

Njegova ﷺ prva žena je Hatidža, bint (kcí) Huvejlidova El-Kurejšije El-Esedijje r.a. Oženio je prije poslanstva, kad je ona imala četrdeset godina. Poslanik ﷺ se nije oženio sa drugom za njena života, svu njegovu djecu ona je rodila osim Ibrahima. Ona je ta koja ga je pomogla u poslaničkoj misiji, borila se uz njega, branila ga i pomagala finansijski. Allah je poslao selam po Džibrilu a.s., i ovo je samo njena posebnost koju nije dobila nijedna druga žena. Preselila je, radijallahu 'anha, na ahiret, tri godine prije Hidžre.

Hatidža r. a.

Allahov poslanik ﷺ oženio je Sevdu bint Zem'a El-Kurejšije nedugo nakon smrti Hatidže r.a. Ona je ta koja je kasnije poklonila svoje dane sa Poslanikom 'A'iši r.a.

Sevda
r. a.

Allahov poslanik ﷺ je onda oženio 'A'išu Es-Siddika (Iskrena) kćerku Es-Siddika (Iskrenog), Ummu Abdullah, ona koja je opravdana sa nebesa, ljubav Poslanika ﷺ i njegova miljenica. Pokazana mu je u snu kako je dovodi melek u platnu od kvalitetne svile, govoreći mu: "Ovo je tvoja žena." (Buhari).

Poslanik ﷺ oženio je 'A'išu u mjesecu ševval kad je imala šest godina, a u bračne odnose sa njom je stupio u ševvalu prve godine po Hidžri kad je imala devet godina. Nije se ﷺ oženio sa djevojkom mimo nje i jedina žena da je Poslaniku sruštena Objava dok je bio u njenoj postelji. Bila je najdraža osoba Poslaniku ﷺ, njeno opravdanje (i odbrana njene časti; op.prev.) sruštena je sa nebesa (u Kur'anu u suri En-Nur, ajeti: 11-26; op.prev.), po koncenzusu muslimana onaj ko je potvori za blud postaje nevjernik i izlazi iz islama. Bila je najboljeg razumijevanja (u fikhu), naučenija njegova supruga, čak što više, ona je najboljeg razumijevanja (u fikhu) i naučenija žena u cijelom ummetu. Stariji, ugledni ashabi Poslanika su obraćali joj se za vjerska pitanja i pojašnjenja.

'A'iša r. a.

Poslanik ﷺ onda se oženio sa Hafsom bint 'Umer ibn El-Hattāb r.a. Primila je islam sa svojim prvim suprugom Hunejsom ibn Huzāfe Es-Sehmijjom r.a., s njim je učinila hidžru u Medinu, on je preselio pred bitku na Uhudu, pa je Allahov poslanik ﷺ nakon toga oženio.

Hafsa r. a.

Onda je oženio Zejneb bint Huzejme ibn El-Hāris El-Kajsijje r.a. iz plemena Banu Hilāl ibn 'Āmir. Preselila je samo dva mjeseca nakon vjenčanja sa Poslanikom ﷺ. Bila je poznata pod nadimkom Ummul-Mesakin (Majka nevoljnika).

Zejneb bint
Huzejme
r.a.

Nakon Zejneb bint Huzejme r.a. se oženio sa Ummu Seleme (pravo ime Hind) bint Ebu Umejje El-Kurejšijje El-Mahzumijje r.a. Ebu Umejjevo ime je Huzejfa ibn El-Mugire. Ummu Seleme je zadnja Poslanikova ﷺ supruga koja je preselila na ahiret. Preselila je 62 god. po Hidžri.

Ummu Seleme
r.a.

Također, oženio je Džuvejriju bint El-Hāris ibn Ebu Dirār El-Mustalikijje r.a., bila je ratni zarobljenik iz plemena Benu El-Mustalik. U namjeri da se izbavi iz ropstva otplatom otišla je do Poslanika, pa je ﷺ isplatio njen otkup iz ropstva i oženio je.

Džuvejrija r. a

Onda je Poslanik ﷺ oženio Zejneb bint Džahš r.a., iz plemena Benu Esed ibn Huzejme. Ona je kćerka njegove tetke po ocu, Umejmje. Allah je spustio, vezano za nju, sljedeći ajet: „*I pošto je Zejdova potreba za njom prestala i on se od nje razveo, Mi smo je za tebe udali ...*“ (El-Ahzab 37). Zejneb r.a. se ponosila pred drugim Poslanikovim ženama načinom na koji je sklopila brak sa Muhammedom ﷺ pa tako bi govorila: „Doista su vas vaše porodice (očevi) udale, a zaista je mene Allah udao iznad sedam nebesa.“ (Tirmizi). Od njenih posebnosti i odlika je to da je Allah Uzvišeni udao za Poslanika, i bio njen velijj (staratelj). Preselila je na početku hilafeta ‘Umera ibn El-Hattāba. Prvo je bila supruga Zejd ibn Hārisa r.a. koji je bio Poslanikov posinak. Kad je Zejd se razveo od nje, Allah je udao za Poslanika kako bi svojim praktičnim primjerom pokazao da je usvajanje dokinuto i da je dozvoljeno ženiti bivše supruge posinaka.

Zejneb bint Džahš r.a.

Poslije je oženio Ummu Habiba (Remla) bint Ebu Sufjan (Sahr ibn Harb) El-Kurejsije El-Emevije r.a. Oženio je dok je bila u Abesiniji kao muhadžirka, Mehr (vjencani dar) Ummu Habibe r.a koji je Nedžašija dao u Poslanikovo ime, iznosio je 400 dinara. Otpraćena je Poslaniku ﷺ iz Abesinije brodom. Preselila je za vrijeme hilafeta njenog brata Mu’āvije r.a.

Ummu Habiba
r.a.

Onda je oženio Safiju bint Hujjej ibn Ehtab (koji je bio prvak plemena Benu En-Nadir, potomak Hāruna ibn ‘Imrāna a.s., brat Musa'a a.s.). Pa je ona r.a. potomak vjerovjesnika i supruga vjerovjesnika. Isticala se svojom ljepotom, od najljepših žena tog vremena. Pripala je Poslaniku ﷺ kao dio ratnog plijena, pa je Poslanik oslobođio. Poslanik ﷺ se tako oženio Safijjom, koja je primila islam. Njen mehr je bilo njeno oslobođanje iz zarobljeništva, i to je od tada postao sunnet.

Safija r.a.

Oženio je i Mejmunu bint El-Hāris El-Hilalije r.a., ona je zadnja koju je oženio Allahov poslanik ﷺ, u Mekki, nakon obavljene ‘Umretulkada’ (Naknadne umre).

Mejmuna
r.a.

Nema razilaženja da kada je Poslanik preselio, ostavio iza sebe devet supruga. Prva Poslanikova žena koja je preselila na ahiret nakon njegove smrti bila je Zejneb bint Džahš r.a., preminula je 20. god. po Hidžri. Zadnja Poslanikova žena koja je preselila na ahiret je Ummu Seleme r.a., 62 god. po Hidžri, u hilafetu Jezida ibn Mu’āvije.

Drugi dio: Njegov صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ životopis

Prvo poglavlje: Život prije poslanstva

Poslanik ﷺ je rođen u Mekki u Godini slona, u ponedjeljak u mjesecu rebi'ul-evvela, 53 godine prije Hidžre, što odgovara 571. godini n.e. Ovaj događaj, očuvanja Ka'be od rušenja, Allahov dar posvećen Njegovom vjerovjesniku ﷺ (predznak i priprema terena za njegovu pojavu) i Svojoj kući - Bejtullahu.

Njegovo
rođenje

'Abdullah ibn 'Abdul-Muttalib, umro je prije Poslanikovog rođenja, dok je bio u majčinom trbuhu. Dakle, rodio se ﷺ kao jetim (siroče).

Nj.
otac

Amina bint (kći) Vehb iz plemena Benu Zuhra, umrla je prije nego je Poslanik ﷺ napunio sedam godina.

Nj.
majka

Nakon smrti njegove majke, brigu o njemu je preuzeo njegov djed 'Abdul-Muttalib. Kada je on preselio Poslanik ﷺ je imao oko osam godina. Nakon smrti djeda, skrb o njemu preuzeo je njegov brižni i pažljivi amidža Ebu Tālib, čije pravo ime je 'Abdu-Menāf.

Nj.
staratelji

Ebu Lehebova oslobođena robinja, dojila je sa Poslanikom ﷺ Ebu Seleme 'Abdullah ibn 'Abdul-Esed El-Mahzumij r.a. sa mljekom njenog sina Mesruh. Također, dojila je s njim i njegovog amidžu Hamzu ibn 'Abdul-Muttaliba r.a.

Suvejba

Dojila ga je sa svojim sinom 'Abdullahom, koji je brat Unejse i Džizāma – bolje poznata kao Eš-Šejma' - djeca El-Hāris ibn 'Abdul-'Uzza ibn Rifā'a Es-Sa'dijj.

Halima Es-Sa'dijja

Dojila je sa njim njegovog amidžića Ebu Sufjān ibn El-Hāris ibn 'Abdul-Muttaliba r.a.

Njegove
dojilje

Halima bint Ebu Zu'ejb
Es-Sa'dijja

Suvejba Ebu Lehebova
oslobođena robinja

Njegova
majka
Amina

Kćerka Halime Es-Sa'dijja i Poslanikova sestra po mlijeku, ona je bila u delegaciji plemena Hevāzin (koji su došli nakon bitke na Hunejnu i opsade Taifa), prosto joj je svoj ogrtač na zemlju i rekao joj da na njega sjedne, poštujući njeno pravo koje je imala kod njega.

Eš-Šejma'

Njegove
njegovatice

Bereke El-Habešije r.a., robinja Poslanikova oca, koju je naslijedio od njega, i ona se skrbila i njegovala ga. Poslanik ﷺ je oslobođio rođstva i udao za njemu dragog Zejda ibn Hārise r.a., ona mu je rodila sina, Usāmu ibn Zejda r.a.

Ona je ta kod koje su ušli Ebu Bekr i Omer r.a., nakon što je preselio Poslanik ﷺ, i zatekli je da plače. Upitali su je: „Što plačeš? Ono što je kod Allaha je bolje Njegovom Poslaniku?“ Rekla je: „Ne plačem ja zbog toga što ne znam da je ono što je kod Allaha bolje Allahovom Poslaniku, i da je Poslanik ﷺ otišao u bolje od onoga u čemu je bio, nego plačem zbog toga što je prestala silaziti Objava sa nebesa!“ To ih je natjeralo na plač pa su počeli plakati zajedno s njom. (Muslim)

Ummu Ejmen

Njegove رسول njegovatejice

Čuvalo je رسول ovce, i to mu je pružalo da stekne osobine poput strpljivosti, osjećajnosti, samilosti, brige za slabim.

Poslanik ﷺ je rekao: „**Allah nije poslao nijednog vjerovjesnika, a da on nije svojevremeno čuvalo stado (ovce).**“ Potom su njegovi drugovi upitali: „I ti?“ „Da, za nekoliko novčića (kararita) sam čuvalo stado stanovnicima Mekke.“ odgovorio je on. (Buhari).

Njegov رسول posao

Kada je Poslanik ﷺ imao dvadeset i pet godina otišao je u Šam (povijesno područje koje obuhvata današnju Siriju, Palestinu, Liban i Jordan; op.prev.) kao trgovac, kada se vratio, oženio je svoju prvu suprugu Hatidžu bint Huvejlid r. a.

Njegovo رسول bavljenje trgovinom i ženidba

Kada je Muhammed ﷺ imao trideset pet godina, Ka'ba je oštećena i temelji joj oslabili, pa su Kurejšije odlučile je sagraditi nanovo. Podijelili su posao, svako pleme unutar Kurejša imalo je određeno zaduženje i podizalo jedan dio. Ali kada su trebali da postave Crni kamen, došlo je do nesuglasica koje pleme će ga samostalno postaviti na njegovo mjesto. Spor je potrajan četiri ili pet dana, onda su složili se da im presudi prvi koji uđe na vrata mesdžida (Ka'be). Prvi koji se pojavio bio je Muhammed ﷺ, bili su zadovoljni da im on presudi. On im je rekao da donese komad platna, i na njega je stavio Crni kamen, a zatim im rekao da svako pleme uzme za jedan kraj platna, a onda da ga podignu zajedno. Podigli su ga do mjesta gdje ga je trebalo staviti, te ga je ﷺ uzeo i postavio na to mjesto svojom rukom.

Obnova Ka'be

Rekla je 'A'iša r.a.: „...Zavolio je رسول osamljivanje. Tako bi noćima ostajao u pecini Hira u ibadetu.“ (Buhari i Muslim). I Allah je učinio mu mrskim kumire i vjeru njegovog naroda, ništa nije više prezirao.

Njegovo رسول osamljivanje

Drugo poglavlje: Početak Objave

Kada je ﷺ napunio četrdeset godina, obasjalo ga je svjetlo vjerovjesništva i Allah ga je počastio poslanstvom, i to u pondjeljak.

'A'iša r.a kaže: „Prvo s čim je počela Objava Allahovom poslaniku ﷺ bilo je u vidu istinitog sna. Sve što bi video u snu dolazilo bi poput svjetla zore. Kasnije zavolio je ﷺ osamljivanje. Tako bi noćima ostajao u pećini Hira u ibadetu prije nego se vrati svojim ukućanima i za to se snabdije hranom. Kasnije bi se vratio Hatidži r.a. i opet se snabdio kao i ranije i tako dok mu ne stiže Istina, a on u pećini Hira.

Melek mu je došao i rekao: “Uči!”. - **Ne znam učiti** - odgovorio je Muhammed ﷺ.

Zatim me je uzeo k sebi rekao je on - i stisnuo toliko da me je muka spopala, a potom pustio i rekao: “Uči!”

- **Ne znam učiti** - rekao sam, a on me uze i treći put stegnu, pa pusti i reče: “*Čitaj s imenom Gospodara tvoga Koji stvara. Stvorio je čovjeka od zakvačka. Uči, čitaj, a tvoj je Gospodar najplemenitiji.*” (El-Alek, 1-3)

Potom se Allahov Poslanik ﷺ vratio, unišao Hatidži bint Huvejlid, a srce mu još lupaše i reče: “**Pokrijte me! Pokrijte me!**” Pokrili su ga, dok ga strah nije napustio, a onda je ispričao Hatidži slučaj i dodao: “**Bojao sam se za sebe!**”

- Ne, tako mi Allaha! - reče Hatidža r.a. - Allah te neće nikada poniziti i osramotiti, jer ti održavaš rodbinske veze, olakšavaš slabima, udjeljuješ siromasima, gostoljubiv si i pomažeš istinu u svim prilikama. Tada ga je Hatidža odvela svome amidžiću Vereki b. Nevfelu b. Esedu b. Abdi Uzza, čovjeku koji je još u predislamsko doba primio kršćanstvo. Dobro je poznavao hebrejsko pismo i prepisivao iz Evandjela na hebrejski jezik, što je Allah htio da prepisuje. Bio je oronuli starac i već oslijepio.

- Amidžiću rekla mu je Hatidža - saslušaj nešto od svoga bratića!

- Moj bratiću - reče mu Vereka - šta je to što si video?

Allahov Poslanik ﷺ mu je ispričao slučaj koji je doživio (video).

- To je melek, koga je Allah slao Musau. Kamo sreće - rekao mu je Vereka - da sam mlad i da budem živ kada te bude izgonio tvoj narod.

- **A zar će me oni izgoniti?** - upitao je Allahov Poslanik ﷺ.

Da - reče on - jer nikada niko nije donio slično tome što si ti donio, a da nije napadan. Ako doživim tvoje vrijeme (vjerovjesničko), pomoći će ti koliko god mognem. Nije mnogo prošlo poslije ovog, Vereka je preminuo, a i Objava bi za neko vrijeme obustavljena.“ (Buhari i Muslim).

Poslanik ﷺ je rekao: „Dok sam išao, čuo sam glas s neba. Podigao sam pogled ka nebu i ugledao meleka koji mi je dolazio u (pećinu) Hira kako sjedi na prijestolju između nebesa i zemlje. Uplašio sam se od njega, pa sam se vratio kući, i rekoh: ‘Umotajte me, umotajte me!’ Pa su me umotali. Tada je Uzvišeni Allah objavio: ‘O ti pokriveni! Ustan i opominji...’ – sve do riječi Uzvišenog: ‘... i kumira se kloni!’ (El-Muddessir, 1-5) Nakon toga je objava učestala, i nastavljeno je s objavljanjem.“ (Buhari i Muslim).

Nj. الله عز وجل vjerojedništvo

To je prvo s čim mu je ﷺ počela Objava. 'A'iša r.a kaže: „Sve što bi video u tom snu dolazilo bi poput svjetla zore.“ (Buhari i Muslim).

(1.) Istiniti snovi

Melek (Džibril alejhis-Selam) dostavio bi Poslaniku ﷺ Objavu direktno u srce (i pamćenje) bez da ga vidi. Kao što je ﷺ rekao: “**Povjerljivi Džibril mi je u srce udahnuo i obavijestio me da...**” (Hakim i Ebu Nu'ajm u El-Hil'je)

(2.) Objava direktno u njegovo srce

Poslanik ﷺ je rekao: “**Ponekad mi se melek ukaže u vidu čovjeka. On bi mi govorio, a ja pamtio šta mi kaže.**“ (Buhari). Kad je melek dolazio na ovaj način, ponekad su ga i ashabi znali vidjeti.

(3.) Melek dolazio u liku čovjeka

Allahov poslanik ﷺ je rekao: „**Ponekad mi dolazi poput zvonjenja zvona. To mi je najteži način Objave, i kada se prekine, sve, ja bih potpuno upamtrio ono što mi je (Džibril) kazao.**“ (Buhari).

(4.) Zvonjenje zvona

'A'iša r.a. je dodala: “Vidjela sam ga ﷺ kako mu stiže Objava jednog veoma hladnog dana, i kada presta, čelo mu, uistinu, još kiptaše znojem.” (Buhari). Čak što više, ako bi mu tako Objava došla dok je na devi, ona bi se od siline težine sjedala bi na zemlju.

(5.) Džibril a.s. u svom pravom liku

Poslanik ﷺ je video Džibrila a.s. u njegovom pravom liku, onome u kojem ga je Allah dž.s. stvorio. Objavio bi mu ono što je Allah htjeo mu da objavi. Ovakvim načinom je Poslanik ﷺ dobio Objavu samo dva puta. Kao što je Allah rekao u suri En-Nedžm.

(6.) Direktna Objava od Allah dž.s.

Ono što mu Allah Uzvišeni objavio kad je ﷺ bio iznad sedam nebesa u noći uzdignuća (Lejletul-Mi'radža), poput propisivanje (pet) namaza i neke druge stvari.

(7.) Direktan Allahov govor

Allah Uzvišeni je direktno razgovarao sa Poslanikom ﷺ bez posredovanja meleka, kao što je Allah dž.s. govorio Musau alejhis-Selam. (Zadul-me'ad)

Stepeni Objave

Objavljeno mu je prvih pet ajeta sure El-'Alek: “*Čitaj s imenom Gospodara tvoga Koji stvara. (1) Stvorio je čovjeka od zakvačka. (2) Uči, čitaj, a tvoj je Gospodar najplemenitiji. (3) Koji poučava peru. (4) Koji čovjeka poučava onome što ne zna. (5)*”.

Prva
Objava

1. Vjerovjesništvo.

2. Opominjanje bližnje rodbine.

3. Opominjanje svoga naroda.

4. Opominjanje svih onih kojima prije njega nije došao Opominjač, a to su svi Arapi sa svim svojim plemenima.

Faze nj.
 da'veta (poziva)

5. Opominjanje svima do kojih dođe njegov da'vet (i poslanica), od džinna i ljudi, do Sudnjega dana i kraja vremena.

1. **Tajna da'va (poziv) u islam:** Ovo je trajalo prve tri godine poslanstva.

Razdoblja nj.
 da'veta (poziva)

2. **Javna da'va (poziv) u islam:** Kada mu je naređeno: “*Ti javno isповиједај ono što ti se наредује...*” (El-Hidžr, 94).

Prva žena (koja je povjerovala):
Hatidža, kći Huvejlidova r.a.

Prvi odrasli muškarac: Ebu Bekr
Es-Siddik r.a.

Prvi dječak: 'Alija ibn Ebu Tālib r.a.

Prvi štićenik (oslobođeni rob):
Zejd ibn Hārise r.a.

Od robova: Bilāl ibn Rebāh El-Habeši r.a.

Prvi koji su mu povjerovali

Od prvih vjernika koji su povjerovali Poslaniku , mimo onih koji su već spomenuti: Njegova porodica (kćeri), zatim Osmān ibn 'Affān, Talha ibn 'Ubejdullah, Ez-Zubejr ibn El-'Avvām, Sa'd ibn Ebu Vekkās, 'Abdur-Rahman ibn 'Avf, Habbāb ibn El-Erett, Suhejb Er-Rumi, 'Ammār ibn Jāsir i njegova majka Sumejja, Ebu 'Ubejde 'Amir ibn El-Džerrāh, Osmān ibn Mez'un, Ebu Seleme ibn 'Abdul-Esed i 'Utbe ibn Gazvān radijallahu anhum edžme'in (neka je Allah zadovoljan s njima svima).

Neki od prvih muslimana, koji su druge u islamu pretekli

Treće poglavlje: Mekkanski period

Kada su mušrici (Mekke) uvidjeli istinitost onoga u što poziva Vjerovjesnik ﷺ, i kako se ljudi počeli okupljati oko njega (i odazivati mu se), odlučili su da se, što žešće mogu, suprotstave Allahovom Poslaniku ﷺ i njegovim drugovima (i tako pokušaju zaustaviti širenje islama). U borbi protiv Allahovog Poslanika ﷺ i ostalih muslimana, mušrici su koristili sljedeće metode:

- Optužili su Allahovog poslanika ﷺ i širili glasine da je sihirbaz, da bi tim optužbama i glasinama preplašili i rastjerali ljudi od njega.
- Optužili su Poslanika ﷺ da je lud, da bi ljudi ga smatrali bezumnim!
- Optužili su Poslanika ﷺ da je lažac! Ovo opovrgava činjenica da je među njima bio poznat kao El-Emin zbog svoje istinoljubivosti i povjerljivosti.
- Izrugivanje i ismijavanje Allahovog poslanika ﷺ i onoga sa čim je došao.
- Mušrici su dizali svoje glasove i zviždali u namjeri da ometu Allahovog poslanika ﷺ, podsticali na nemire i buku kako ljudi bi ljudi sprječili da slušaju Objavu i ono što mu je spuštanio od Istine.
- Dočekivanje onih koji su izvan Mekke dolazili, radi umre ili hadždža ili drugih razloga, da bi ih upozorili da se klone Vjerovjesnika ﷺ.
- Fizičko uzneniranje Poslanika ﷺ, poput postupaka 'Ukbe ibn Ebi Mu'ajta, kao kad je omotao svoju odjeću oko njegova vrata i počeo ga silno stezati, i mogao ga je udaviti da nije Ebu Bekr r.a. odgurnuo ga od Poslanika ﷺ, ili kad je crijeva i iznutrice deve bacio na njegova leđa ﷺ, pa je njegova kći Fatima r.a. skinula to sa njega.
- Pokušaji ubistva Poslanika ﷺ, bili su ponudili njegovom amidži Ebu Tālibu da ga razmijene za 'Umāreta b. El-Velida i da ga onda ubiju, kao što su željeli da ga ubiju kad je naumio uraditi hidžru (u Medinu).
- Zlostavljanje i tortura nemoćnih i potlačenih muslimana, poput stavljanja (velikog) kamena na stomak Bilal r.a. (dok je ležao svezan na vrelom pustinjskom pijesku), ili onog što su uradili porodici 'Ammāra ibn Jāsira r.a. i drugim ashabima.

Metode mušrika (mnogobožaca) u borbi protiv Poslanika ﷺ i njegovih ashaba

Nakon što se broj muslimana povećao, nevjernici su se uplašili, te su intenzivirali uzneniranje Poslanika i ﷺ napade i zlostavljanje muslimana. Pa je Poslanik ﷺ dozvolio im da se iselete (učine hidžru) u Abesiniju i rekao: “**Tamo vlada kralj kod kojeg se nikome nepravda ne čini.**” (Bejheki).

Hidžra u
Abesiniju

Grupa od 12 muškaraca i 4 žene učinila je prvu hidžru (seobu) iz Mekke u Abesiniju. Među njima 'Osman ibn 'Affān r.a., on je prvi koji je krenuo sa svojom suprugom Rukajjom kćerkom Poslanika ﷺ. Smjestili su se u Abesiniji, gdje su lijepo primljeni. Nedugo nakon toga, dolazi im vijest da su Kurejšije primile islam, međutim ovo je bila lažna vijest. Ali oni su vratili se u Mekku, pa kad saznaše da je situacija i gora nego što je bila, nekolicina njih ponovo se vrati u Abesiniju, a ostali uđoše u Mekku. Oni su doživili žestoko zlostavljanje od strane Kurejša. Među onima koji su ušli u Mekku bio je 'Abdullah ibn Mes'ud r.a.

Prva hidžra

Ovaj put iselilo se 83 muškaraca i 18 žena, u Abesiniji su smjestili se i bili najljepše primljeni kod En-Nedžāšija (kralj Abesinije). Kada je vijest o tome došla do Kurejšija, poslali su 'Amra b. El-'Asa i 'Abdullah b. Ebu Rebi'a na čelu delegacije koja je trebala da spletkari kod En-Nedžāšija protiv muslimana. Allah dž.š. je njihove spletke spriječio i samo su njima naškodile.

Druga hidžra

Šeste godine po poslanstvu islam je primio Hamza ibn 'Abdul-Muttalib r.a. (Poslanikov amidža), Hamza je bio poznat kao najjači čovjek Kurejšija, pa je Allah ojačao Poslanika ﷺ sa njim. Onda je 'Omer ibn El-Hattāb r.a. primio islam, njegovo primanje islama bio je plod berićeta dove Allahu, koju je Poslanik ﷺ dobio za njega da primi islam. Sa njima dvojicom vjernici su ojačali i bili sigurniji od Kurejšija.

Primanje islama
Hamze i Omere
r.a.

Nakon nekog vremena, Kurejšije su pojačali uznemiravanje Poslanika ﷺ. Bojkotovali su njega i njegovu porodicu i izolovali su ih u klanac (na posjed Ebu Taliba), gdje su ostali tri godine. Tu se rodio 'Abdullah ibn 'Abbās r.a. Pa, dakle, Poslanik ﷺ je doživio, od nevjernika, velika uznemiravanja. Kada je Poslanik ﷺ izašao iz izolacije imao je četrdeset i devet godina.

Na Ebu
Tālibovom
posjedu

Nekoliko mjeseci nakon toga umro mu je amidža Ebu Talib u osamdeset i sedmoj godini. Nedugo iza njegove smrti umrla je i Hatidža r.a. Pa se pojačalo (neprijateljstvo) nevjernika i uznemiravanje Poslanika ﷺ.

Ebu
Tālibova i
Hatidžina
smrt

Poslanik ﷺ je sa Zejdом ibn Harisom r.a. izašao iz Mekke i otiašao u Ta'if da poziva u vjeru Uzvišenog Allaha. U njemu je proveo nekoliko dana, ali njegovi stanovnici mu se nisu odazvali na poziv nego su ga ﷺ zlostavljali i protjerali. Gađali su ga kamenjem te mu je potekla krv iz pete. Poslanik ﷺ ih je ostavio i uputio se nazad u Mekku. Ušao je u Mekku pod zaštitom El-Mut'im ibn 'Adijja.

Odlazak u
Ta'if

U putu (iz Ta'ifa) je ﷺ sreo kršćanina 'Addasa koji mu je povjerovao i postao vjernik.

'Addas
prima
islam

Tokom njegovog ﷺ povratka (iz Ta'ifa), u dolini 'Nahla', Allah je poslao skupinu od sedam džina iz mjesta Nesibin, da slušaju Kur'an i oni primiše islam.

Džinni koji
su
povjerovali

Zatim je ﷺ noću, duhom i tijelom prenesen (Isra') do Mesdžidul-Aksaa u Kudsu (Jerusalemu), pa je uzdignut duhom i tijelom iznad neba (Mi'radž) do Uzvišenog Allaha s kojim je razgovarao. Tom prilikom Allah mu je naredio (pet dnevnih) namaza.

Isra' i
Mi'radž

Poslanik ﷺ je preostali period poslanstva u Mekki proveo pozivajući plemena u islam. Svake im se godine, za vrijeme hadždža, nudio da ga prime i zaštite kako bi im mogao dostaviti poslanicu svoga Gospodara, a oni zaraditi Džennet. Međutim, nijedno pleme to nije prihvatiло. Allah je tu blagodat sačuvao za ensarije. Poslanik ﷺ je za vrijeme hadždža došao do skupine šesterice medinjana, pa su oni se odazvali pozivu Allaha i Njegova Poslanika. Nakon što su se vratili u Medinu, pozivali su svoj narod u islam, tako da se on brzo raširio među njima. Nije ostala nijedna kuća u Medini a da se u njoj nije govorilo o Allahovom poslaniku ﷺ.

Predstavljanje islama
arapskim plemenima

Sljedeće godine u Mekku je došlo dvanaest ljudi iz Medine. Među njima je bilo pетero od шesterice koji su bili prethodne godine. Na 'Akabi su dali Allahovom poslaniku ﷺ prisegu tzv. prisegom žena, koja se spominje u suri El-Mumtehine, 12. A zatim su se vratili u Medinu.

Prva prisega

Naredne godine došla su sedamdeset i tri muškarca i dvije žene. Oni su učesnici zadnje prisegе na 'Akabi. Dali su prisegу Allahovom poslaniku ﷺ da će ga štititi kada on (i njegovi ashabi) dođu njima, kao što štite svoje žene, djecu i same sebe. Allahov Poslanik ﷺ je odabrao među njima dvanaest predstavnika. (Time su postali Ensarije – pomagači Allahovog poslanika ﷺ, op. prev.) Nakon toga su, Poslanik ﷺ i njegovi ashabi, odselili kod njih.

Dруга prisega

Ensarije i prisega na 'Akabi

Četvrto poglavlje: Medinski period

Poslanik ﷺ je dozvolio ashabima da se isele u Medinu. Odlazili su tajno u grupama. Hidžru je, po mišljenju nekih učenjaka, prvi učinio Ebu Seleme ibn 'Abdul-Esed El-Mahzumi r.a., a po mišljenju drugih, Mus'ab ibn 'Umejr r.a. Ensarije su ih primili u svoje kuće, pružili im utočište i pomogli ih, a islam se raširio u Medini. Potom je Allah dozvolio hidžru i Poslaniku ﷺ. Iz Mekke je izašao u ponedjeljak, u rebi'ul-evvelu. Hidžru je učinio u pedeset i trećoj godini. Sa njim su bili Ebu Bekr es-Sidik r.a. i 'Amir ibn Fuhejre r.a., Ebu Bekrov štićenik, a vodič im je bio 'Abdullah ibn El-Urejkit El-Lejsi. Poslanik ﷺ se s Ebu Bekrom sakrio u pećinu Sevr i u njoj su ostali tri dana. Kada su izašli iz nje išli su obalnim putem dok nisu stigli do Medine.

Dozvola za hidžru

Poslanik ﷺ i njegovi saputnici su stigli do Medine, u ponedjeljak dvanaestog rebi'ul-evvela. Prvo je stigao u mjesto Kuba', predgrađe Medine, i odsjeo je kod Beni 'Amr ibn 'Avfa. Kod njih je ostao četrnaest dana.

Poslanik
dozvole dolazak u
Medinu

U Kuba' Poslanik ﷺ je sagradio mesdžid (džamiju). 'Abdullah b. 'Omer r.a. kazuje: „Vjerovjesnik ﷺ dolazio bi u džamiju Kuba' svake subote, pješice ili na jahalici.“ (Buhari i Muslim). I Poslanik ﷺ je rekao: “**Namaz obavljen u mesdžidu Kuba' vrijedi kao 'umra.**” (Ahmed, Tirmizi i Ibn Madže).

Prvi mesdžid
(džamija) u
islamu

Zatim je ﷺ uzjahao devu i krenuo dalje. Ljudi su ga pozivali da odsjedne kod njih i vukli sebi povodac njegove deve. On im je govorio: "**Pustite je neka ide, njoj je naređeno (dokle će ići).**" (Bejheki). Ona se spustila na prostoru današnje njegove džamije, a tu je bio mirbed (mjesto za sušenje datula ili držanje deva i stoke) koji je pripadao dvojici dječaka, Sehlu i Suhejlu iz Benu En-Nadždžār. Odатле je otšao i odsjeo kod Ebu Ejjuba El-Ensarija r.a. Nakon toga je ﷺ svojim rukama, zajedno sa ashabima, na tom mjestu sagradio svoju džamiju od palminih grana i čerpića. Uz džamiju je sagradio svoju kuću i sobe za njegove supruge. Najbliža mu je bila 'A'išina r.a. soba. Nakon sedam mjeseci iz Ebu Ejjubove kuće je prešao u svoju.

Izgradnja Poslanikove džamije

Bratimljenje

Nakon gradnje džamije, Poslanik ﷺ je pobratimio muhadžire (izbjeglice iz Mekke) i ensarije. Ukupno je bilo devedeset ljudi. Polovicu te grupe činili su muhadžiri, a pola ensarije. Pobratimio ih je na principu potpomaganja, i međusobnog naslijedivanja nakon smrti (što je važilo) do Bitke na Bedru.

Jevreji

Kada je Poslanik ﷺ došao u Medinu, i kada su ga jevreji ugledali, znali su da je on, uistinu, Allahov poslanik, i da je on taj koji im je opisan (i njegova pojava nagoviještena) u Tevratu. Ipak, uz sve to, islam nije primilo, osim rijetkih pojedinaca među njima. Jedan od rijetkih koji je primio islam je, njihov učenjak i sveštenik, 'Abdullah ibn Selam r.a. Poslanik ﷺ je sklopio sporazum (kojim je uredio odnose) sa jevrejskim plemenima: 'Benu Kajnuka', 'Benu En-Nadir i Benu Kurejza'.

Promijena kible

Nakon što je namaz propisan na Mi'radžu, Poslanik ﷺ je klanjao prema Bejtul-Makdisu, ali je želio da se promijeni kibla i bude prema Ka'bi. Gledao je sa žudnjom prema nebu, pa mu je Allah dž.š. objavio: „*Mi vidimo kako okrećeš lice svoje prema nebu i Mi ćemo te sigurno okrenuti prema kibli koju ti želiš...*“ (El-Bekara, 144). Druge godine po Hidžri promijenjena je kibla prema Bejtullahu - Ka'bi.

Dozvola vođenja džihada
(bore)

Kada se ﷺ naselio u Medini i ensarije, radijallahu anhu, ga zaštitele, Allah Uzvišeni je objavio: „*Dopušteno je onima koji su napadnuti da se bore, zato što im je zulum učinjen - a Allah je, doista, kadar da ih pomogne. Onima koji su bespravno iz zavičaja svoga prognani samo zato što su govorili: 'Gospodar naš je Allah!'...*“ (El-Hadždž, 39-40).

Dozvolio je Allah Uzvišeni vjernicima da se bore protiv mušrika. Prve bitke su bile: Bitka El-Ebva', zatim Bitka Buvat, onda Bitka El-'Ušejre, uz nekoliko izvidnica koje su bile u tom periodu.

Velika Bitka na Bedru

U ramazanu druge godine po Hidžri, Poslanik ﷺ krenuo je sa tristo i nešto vjernika, da presretne kurejšijsku, trgovačku, karavanu, koja se vraćala iz Šama. Međutim, Ebu Sufjan je skrenuo karavanu sa uobičajenog puta i umakao, dok je šeitan zaveo Kurejšije da izađu i suprostave borbot vjernicima. Na mjestu Bedr, sukobile su se dvije skupine i desila se Velika Bitka na Bedru, koja se još naziva Dan Furkana (Dan razlučivanja istine od neistine).

Kada su se sukobile dvije vojske, Poslanik ﷺ je molio svoga Gospodara, ponizno mu doveći, pa je Allah Uzvišeni pomogao vjernike sa melecima, koji su se zajedno sa njima borili. Allah ih je pomogao i podario im pobedu nad nevjericima i uzdigao Allahovu riječ. Na Bedru, (mušrici su imali strašne gubitke: sedamdeset ih je zarobljeno), a sedamdeset poginulo. Muslimani su imali četrnaest šehida.

Treće godine po Hidžri jevrejsko pleme Benu Kajnuka'a prekršilo sporazum i primirje, pa ih je Poslanik ﷺ (nakon što su se zabarikadirali u svojim utvrdama) petnaest noći držao pod opsadom. Zatim su prihvatali da se predaju i prihvate Vjerovjesnikov ﷺ sud o njima, pa ih je protjerao iz Medine. Bilo ih je sedam stotina.

Bitka
Kajnuka'

U mjesecu ševvālu (3 god. po Hidžri), bila je Bitka na Uhudu. Kurejšije su izašle da uzvrate udarac zbog gubitaka i poraza na Bedru. Kada su stigli do Medine, a bilo ih je tri hiljade ratnika, Vjerovjesnik ﷺ je izašao do Uhuda sa sedam stotina ashaba, na putu su munafici ih napustili i tako izdali.

U početku bitke muslimani su napredovali i približavali pobjedi, zatim je Allah iskušao muslimane, pa su mušrici napredovali, čak su stigli do Poslanika ﷺ, ranili ga i slomili mu zub, uz njega su na Uhudu borili i meleci. Sedamdeset ashaba je palo kao šehidi, među njima Hamza ibn 'Abdul-Muttalib, Mus'ab ibn 'Umejr, Enes ibn En-Nadr, Hanzala El-Gasil i drugi, radijallahu anhum edžme'in.

Talha ibn 'Ubejdullah r.a. taj dan se istakao i žestoko, junački borio, pa je Poslanik ﷺ rekao: "**Obavezno je Talhi** (ulazak u Džennet)" (Ahmed, Ebu Davud). Onda su Poslanik ﷺ i muslimani su se popeli na brdo, pa ih je Allah zaštito i zaustavio mušrike.

Dan Uhuda je bio dan kušnje i čišćenja. Allah je iskušao vjernike, a odvojio munafike i prokazao ih, te ukazao onima kojima je On htio počast, uzimajući ih kao šehide.

Nakon bitke, do Poslanika ﷺ je doprla vijest da su Kurejšije ponovo krenule odlučni da istrijebe muslimane, pa im je izašao sa vjernicima, uprkos nevoljama koje su ih zadesile i da su mnogi krenuli ranjeni i povrijedjeni. Kada su muslimani stigli do mjesta Hamra'ul-Esed, Kurejšije su, nakon što su o tome obaviješteni, klonuli borbenim duhom i vratili se u Mekku.

Bitka na Uhudu

Četvrte godine po Hidžri desio se zločin kod Bi'r (bunara) Me'une, kada je ubijeno sedamdeset učenjaka od ashaba.

Četvrta godina
po Hidžri

Te godine bio je i pohod na pleme Benu En-Nadir, koje je Poslanik ﷺ držao pod opsadom, sve dok Allah u njihova srca nije ubacio strah. Nakon toga, Poslanik ﷺ im je naredio da napuste Medinu.

Povodom njih Allah je objavio suru El-Hašr.

Pete godine po Hidžri, Vjerovjesnik ﷺ izašao je (iz Medine) u Pohod na Benu El-Mustalik (poznat i kao Bitka El-Murejsi'i) i vratio se kao pobjednik. Tokom ovog putu objavljen je ajet o propisu „tejemuma“ („...a ne nađete vode, onda rukama svojim čistu zemlju dotaknite i njima preko lica svojih i ruku svojih predite...“ El-Maide, 6). Također, desio se slučaj potvore (za nemoral), kada su munafici potvorili Majku vjernika 'A'isu r.a., a ona je bila čista, nedužna i čedna! To je teško palo njoj i Poslaniku ﷺ sve dok Allah nije objavio (šesnaest) ajeta iz sure En-Nur, 11-26 o nedužnosti 'A'ise r.a. A izvršena je propisana kazna – osamdeset udaraca bičem, nad onima koji su je javno klevetali.

Bitka El-Murejsi'i

Bitka El-Ahzāb (Saveznici)

U mjesecu ševvālu pete godine po Hidžri bila je Bitka protiv El-Ahzāb (saveznika), poznata i kao Bitka na El-Hendeku. Jevreji su otišli Kurejšijama i dogovorili sa njima i njihovim saveznicima iz drugih plemena da napadnu Poslanika ﷺ i njegove ashabe. Kurejšije su sa plemenima Benu Sulejm, Benu Esed, Fezārah, Ešdža' i drugim plemenima, skupili vojsku, koja je brojila deset hiljada boraca, sa kojom su došli do Medine.

Selmān El-Fārisi r.a. predložio je Poslaniku ﷺ da se iskopa veliki hendek (kanal) koji će zaštiti ih i spriječiti ulazak saveznika. Poslanik ﷺ je izašao sa tri hiljade ashaba, odlučio je da mu pozadinu čuva brdo Sel'e, a da kanal bude ispred njega. Poslanik ﷺ je tražio od Benu Kurejza da ispoštuju sporazum o zaštiti koji su imali, međutim oni su prekršili sporazum i priključili se saveznicima. Poslanik ﷺ je poslao njima i saveznicima Nu'ajma ibn Mes'uda r.a., te se posluživši varkom, izazvao razdor u njihovim redovima. Zatim je Allah poslao na saveznike svoju vojsku od vjetra, koji izvali njihove šatore, povaljao njihove lonce za kuhanje. Vjetar ih je uzdrmao i u njihova srca strah se uvuče, pa, razočarani, povukoše se bez da su ostvarili svoje spletke.

Poslanik ﷺ se onda uputio prema Benu Kurejza i odredio Sa'da ibn Mu'āza r.a. da presudi kako postupiti prema njima.

Povodom ove bitke je objavljena sura El-Ahzāb.

Šeste godine po Hidžri Poslanik ﷺ je izašao sa hiljadu četiristo ashaba iz Medine ka Mekki da bi obavili 'umru. Kada je stigao do mjesta El-Hudejbija Kurejšije su mu zabranile da uđe u Mekku. Tu je sklopio sa njima ugovor o miru i prestanku rata na deset godina. Ovo je bila pobjeda za muslimane, kao što je rekao Uzvišeni Allah: "*Mi smo ti, zaista, dali da pobjediš pobjedom jasnom.*" (El-Feth, 1).

Ovim ugovorom je dogovoren da Kurejšije dozvole muslimanima da se vrate u Mekku sljedeće godine da obave 'umru, pa su se vratili sljedeće godine (sedme god. po Hidžri), u mjesecu zul-ka'de i obavili 'Umretul-kada' (Naknadnu umru).

Sporazum na El-Hudejbiji

Dvadeset dana nakon povratka sa El-Hudejbije, Poslanik ﷺ je izašao prema Hajberu, koji je sjeverno od Medine. Držao je jevrejske utvrde pod opsadom oko dvadeset noći, tokom koje su muslimani se jako namučili. Jevreji kada su postali ubijedeni da će propasti i biti poraženi, tražili su od Poslanika ﷺ primirje. Poslanik ﷺ je sklopio s njima primirje te im je dozvolio da napuste Hajber i ponesu samo ono što je na njima, da bi onda dozvolio da ostanu i obrađuju zemlju uz uslov da daju pola poljoprivrednih proizvoda.

Bitka na Hajberu

Dok je Poslanik ﷺ bio na Hajberu, došao je Ebu Hurejre r.a. u Medinu nakon što je primio islam. I Dža'fer ibn Ebu Tālib r.a., Poslanikov amidžić, i oni koji su s njim ostali u Abesiniji, su također došli u Medinu. Pa su zajedno otišli i sa Poslanikom ﷺ se sreli na Hajberu, gdje je s njima došao i Ebu Musa' El-Eš'ari r.a. i njegovi drugovi iz plemena El-Eš'ari.

Dolazak
Dža'fera r.a.

Bitka na Mu'ti je bila osme godine po Hidžri. Povod bitke je bio Šurahbil ibn 'Amr El-Gassāni, koji je ubio Poslanikovog ﷺ izaslanika na putu do bizantijskog vladara. Pa je Poslanik ﷺ poslao vojsku od tri hiljade ashaba pod komandom njemu voljenog Zejda ibn Hārisa r.a. Poslanik ﷺ je rekao: "Ako pogine Zejd, onda (neka zapovjedništvo preuzme) Dža'fer b. Ebu Tālib, pa ako pogine Dža'fer, onda Abdullah b. Revaha." (Buhari) Herakle, vladar Bizantije, izašao je sa svojim saveznicima od Arapa u vojsci, koja je brojila dvjesto hiljadu vojnika! Dvije vojske su na Mu'ti se sukobile, u toku borbe, sva trojica komandanata koje je odredio Poslanik ﷺ preselili su kao šehidi. Onda je bajrak i komandu preuzeo Hālid ibn El-Velid r.a. On je muslimane jako dobro predvodio, i uspio da se sa njima sigurno povuče i sačuva ih od Allahovih i njihovih neprijatelja.

Bitka na Mu'ti

Tokom te iste godine, pleme Benu Bekr, koje je bilo u savezu sa Kurejsijama, napali su pleme Huzā'a, koje je bilo u savezu sa Vjerovjesnikom ﷺ, a Kurejšije su im tajno pomogle. Kada je o ovome obaviješten Vjerovjesnik ﷺ, odlučio je da osloboди Mekku. Ebu Sufjān je odmah došao u Medinu da bi razgovarao sa Vjerovjesnikom ﷺ (i potvrdio i produžio primirje), međutim on je odbio s njim pričati, pa je Ebu Sufjān razgovarao sa Ebu Bekrom, 'Omerom i 'Alijom r.a., zamolivši ih da razgovaraju sa Vjerovjesnikom ﷺ, ali sva trojica su to odbila. Vjerovjesnik ﷺ je dovio Allahu da ih prikrije Kurejsijama, tako da ne doznaaju za njegov dolazak, pa je Allah je uslišao njegovu dovu. Vjerovjesnik ﷺ je krenuo sa vojskom od deset hiljada ashaba sa kojima je ušao u Mekku.

Pred oslobođenje Mekke, islam je primio amidža Allahovog poslanika ﷺ, El-'Abbās ibn 'Abdul-Muttalib r.a. Između ostalog što je rekao Vjerovjesnik ﷺ, prilikom oslobođenja Meke, bilo je: "Ko ude u Ebu Sufjanov dom, siguran je, i ko se skloni u harem Ka'be, siguran je i ko se zaključa u svojoj kući, siguran je." (Ebu Davud) Vjerovjesnik ﷺ (i muslimani) nisu se sukobili osim sa onima koji su pokušali se boriti protiv njih, kao i što je naredio da se kazne određeni pojedinci, (zbog svojih zločina i) uz nemiravanja Vjerovjesnika ﷺ, i zlostavljanja muslimana.

Kada je Vjerovjesnik ﷺ ušao u Mekku obavio je tavaf oko Ka'be bez iħrama, zatim je pozvao 'Osmāna ibn Talhu r.a. i uzeo od njega ključ od Ka'be, te polomio u njoj i oko nje, idole i kipove, a onda vrato ključ 'Osmānu r.a.

Nakon oslobođenja Mekke, ljudi sa svih strana počeli su ulaziti u islam, čak su delegacije plemena dolazile Vjerovjesniku ﷺ da prihvate islam.

Veličanstveno oslobođenje Mekke

Nakon što je Allah podario Svome Vjerovjesniku ﷺ oslobođenje Mekke, poslao je ﷺ svoje ashabe da sruše idole i njihove hramove koji su bili oko Mekke. Poslao je ﷺ 'Amra ibn El-'Asa r.a. da sruši Suva'a, Sa'da ibn Zejda r.a. da sruši Manata, Hālida ibn El-Velida r.a. da sruši El-'Uzza, Et-Tufejla r.a. da sruši Zul-Keffejna i 'Aliju r.a. da sruši idola Taj'a.

Rušenje idola i
hramova
idolopoklonstva

Kada je pleme Hevāzin čulo da je Mekka oslobođena, sakupili su se i krenuli na Poslanika ﷺ, ponijseli su sa sobom svoje imetke i poveli svoje žene i djecu. Poslanik ﷺ je izašao ka njima sa dvanaest hiljada ashaba. Muslimani su bili zadivljeni svojom brojnošću dok nisu stigli do doline Hunejn. Tu Hevāzin su navalili na muslimane, iznenada, kao jedan. Ovo je uzrokovalo pometnju i da se većina muslimana, iz straha, razbježe od Poslanika ﷺ. On je ﷺ ostao čvrsto na svom mjestu sa nekolicinom muhadžira i članova svoje porodice. Zatim je Allah učvrstio i ostale vjernike, pa su se vratili i borili uz Poslanika ﷺ, pa im je Allah podario pobjedu, a Hevāzini su pobegli u Ta'if. Nakon toga četrnaest pripadnika plemena Hevāzin, došli su kao muslimani Poslaniku ﷺ tražeći da im iz svoje dobrote, iz zarobljeništva, oslobodi njihove porodice, pa je to i uradio, a u tome su ga i ostali slijedili.

Bitka na Hunejnu

Nakon što je završio sa plemenom Hevāzin, Poslanik ﷺ je bio odlučan da oslobodi Ta'if. Kada je došao u Ta'if, zatekao je da su se dobro utvrdili u njihovim utvrdama, pa ih je opkolio i držao u opsadi osamnaest dana. Na kraju se vratio, a da nije došlo do direktnе borbe.

Bitka za
Ta'if

Devete godine po Hidžri je bio Pohod na Tebuk (poznat i kao Tegobni pohod). Pohod je bio u vrijeme velikih, nesnosnih vrućina, vrijeme kad su plodovi uzrelili, i svi bili u hladovini palmovika. Tako da je to bilo najteži momenat za izlazak u ovaj pohod. Kada je Poslanik ﷺ želio da krene u pohod, podsticao je ashabe da svojim imetkom pomognu ovaj pohod. 'Osmān r.a. je dao tristo deva sa kompletnom opremom, i uz to i hiljadu dinara. Poslanik ﷺ je nakon toga rekao: "**Nakon ovoga danas, 'Osmānu neće škoditi šta god da uradi!**" (Ahmed)

Svako od ashaba je donio i dao što je imao.

Velika većina munafika je izostala i ostavila Poslanika ﷺ na cijedilu, kao i što su, neopravdano izostala, trojica od najboljih ashaba. To su bili: Ka'b ibn Mālik, Hilāl ibn Umejje i Murāre ibn Er-Rebi' r.a. Oni su se pokajali, priznali svoj grijeh, Allah je povodom njih objavio ajet teobe: "...*a i onaj trojici koja su bila izostala...*" (Et-Tevbe, 118). Allah im je oprostio zbog njihove istinoljubivosti, a prekorio munafike u ovoj suri i zapečatio njihova srca. Ova sura se još zove „El-Fadiha“ (koja iznosi sramote), zbog toga što je iznijela sramote munafika.

Pohod na Tebuk

Tokom ovog pohoda, Poslanik ﷺ sklopio je ugovor o miru sa vladarom Ejle i da plaćaju džizju, kao što je isto napismeno dogovorio i sa delegacijama plemena Džerba i plemena Ezruh. Sklopio je mirovni sporazum sa Ukejdirom iz Devmetul-Džendel, koji se, također, obavezao na plaćanje džizje.

Poslanik ﷺ je ostao na Tebuku više od deset dana, a zatim se vratio, a da nije došlo do borbe.

Kada se vratio u Medinu, Allah Uzvišeni mu je naredio da sruši Mesdžidud-dirara (mesdžid razdora), kojeg su izgradili munafici: „...*džamiju sagradili da bi štetu nanijeli, i nevjerovanje osnažili, i razdor među vjernike unijeli, pripremajući je za onoga koji se protiv Allaha i Njegova Poslanika još prije borio...*“ (Et-Tevbe, 107). Pa ga je Poslanik ﷺ srušio. Ovo je bila posljednja bitka u kojoj je Poslanik ﷺ lično učestvovao.

Nakon Pohoda na Tebuk, islam je primilo pleme Sekif. Ova deveta godina po Hidžri je nazvana Godina delegacija. Ove godine dolazile su delegacije plemena, jedna za drugom, Vjerovjesniku ﷺ, da bi iskazale prihvatanje islama. Od tih delegacija su delegacije plemena: Benu Temim, koju je predvodio njihov prvak 'Atārid ibn Hādžib Et-Temimi; Tai', koju je predvodio njihov prvak Zejd El-Hajl; 'Abdul-Kajs koju je predvodio njihov prvak El-Džārud El-'Abdijj; kao i Benu Hanife, među kojima je bio Musejleme El-Kezzab (lažac), koji se kasnije proglašio lažnim vjerovjesnikom.

Tokom devete godine po Hidžri, Poslanik ﷺ je poslao Ebu Bekra r.a. u Mekku kao vođu hadžija, pa je s njima obavio hadždž. Poslanik ﷺ je poslao i 'Aliju r.a., da prenese ljudima i prouči početak sure Et-Tevbe, gdje je obznanjeno da su poništeni ugovori sa mušricima (mnogobošci), kao i da nakon ove godine na hadždž ne dolaze mušrici, te da više ne tavafe oko Ka'be, goli, kao što je bila praksa u džahiljetu (predislamsko doba).

Pohod na Tebuk

Delegacije

Hadždž Ebu Bekra r.a.

Oproštajni hadždž

Slanje vojske
na čelu sa
Usāmu ibn Zejdом r.a.

Desete godine po Hidžri, hadždž je obavio Poslanik ﷺ, koji je postao poznat kao Oproštajni hadždž (Hadždžetul-veda'). Mnogi muslimani, iz raznih plemena i mesta, su krenuli sa Poslanikom ﷺ, bilo ih je više od sto hiljada.

Poslanik ﷺ ih je podučio obredima hadždža, održao je hutbu (govor) na 'Arafatu, gdje je proučio ajet: “**Danas sam vam vjeru vašu usavršio i blagodat Svoju prema vama upotpunio i zadovoljan sam da vam islam bude vjera.**” (El-Mā'ide, 3). Obavijestio ih je da je vjera usavršena i upotpunjena, i oporučio im da se pridržaju onoga što je došlo u Kur'anu i Sunnetu, učinio je svetim, njihove živote, imetke i čast među njima. Ova hutba bila je njegova oproštajna ﷺ.

U mjesecu seferu, jedanaeste godine po Hidžri, Poslanik ﷺ je spremio vojsku za borbu protiv Bizantinaca, Usāmu ibn Zejda r.a. je odredio za komandanta. Vojska je krenula i odsjela u mjestu El-Džurf (blizu Medine). Tu je do njih došla vijest o Poslanikovoj ﷺ bolesti.

Sažetak njegovih ﷺ bitaka

Sve Poslanikove ﷺ bitke, pohodi i izvidnice, bile su nakon Hidžre, tokom deset godina. Što se tiče pohoda i izvidnica, bilo ih je oko šezdeset, a bitaka je bilo dvadeset i sedam. Poslanik ﷺ lično se borio u devet bitaka: Bedr, Uhud, El-Hendek, Kurejza, El-Mustalik, Hajber, Oslobođenje Mekke (El-Feth), Hunejn i Ta’if.

Povodom neki od njih, objavljeni su dijelovi Kur'ana:

Bitka na Bedru: Sura El-Enfāl je objavljena povodom ove bitke, zato se još zove i sura Bedr.

Bitka na Uhudu: Povodom nje je objavljen zadnji dio sure Alu-'Imran, od Allahovih dž.š. riječi: “*I sjeti se kada si poranio, porodicu svoju ostavio, da vjernicima odrediš mesta za borbu.*” (Alu-'Imran, 121), do pred sami kraj sure.

Bitka na El-Hendeku, Kurejza i Hajber: Sredina sure El-Ahzab je objavljena povodom ovih bitki.

Bitka Benu En-Nadir: Sura El-Hašr je objavljena u povodu ove bitke.

Bitka El-Hudejbija i Hajber: Sura El-Feth je objavljena povodom ove dvije bitke, a indirektno spominje **Bitku El-Feth (Oslobodenje Mekke)**. Dok sura En-Nasr se jasno odnosi na **Bitku El-Feth**.

Pohod na Tebuk: U povodu ovog pohoda objavljeni su neki ajeti iz sure Et-Tevbe.

Poslanik ﷺ je ranjen u jednoj bitki, Bitki na Uhudu. Meleci su se borili uz njega u bitkama: Bedr, Uhud i Hunejn. Meleci su sišli na Dan bitke na El-Hendeku, uzdrmali mušrike i slomili njihov borbeni duh. Poslanik ﷺ je bacio u lice mušrika kamenčiće, pa su pobegli. El-Feth je bio u dvije bitke: Bedr i Hunejn.

Koristio je katapult jedino u Bitki za Ta’if.

Zaštitio se i utvrdio sa hendekom (kanalom) u Bitki El-Ahzab, na prijedlog Selmāna El-Fārisija r.a.

Bitke u povodu kojih su objavljeni dijelovi Kur'ana

Sažetak njegovih ﷺ bitaka, pohoda i izvidnica

Njegova bolest i smrt

Allah je dao Poslaniku ﷺ da izabere između ovog svijeta i susreta sa Allahom i Džennetom, pa je izabrao susret sa Allahom i Džennetom. Teško se razbolio ﷺ, pa je tražio od svojih supruga dozvolu da se liječi u sobi 'A'iše r.a. i one su mu dozvolile. Kada više nije mogao klanjati u džamiji, naredio je da Ebu Bekr r.a. predvodi ljude u namazu, što je bio znak da je najpreči da bude halifa nakon njega ﷺ.

U ponedjeljak 12. rebiu-l-evvela, 11. godine po Hidžri, izašao je ﷺ dok su ljudi klanjali sabah-namaz, pa je otkrio zastor sobe i otvorio vrata da ga vide. Dao im je znak da dovrše namaz i osmjejnuo im se. Kako je jutro odmaklo, preselio je ﷺ. Njegova smrt je bila najveća nevolja koja je zadesila muslimane. Bili su izvan sebe zbog njegove ﷺ smrti. Zatim su se skupili i izabrali Ebu Bekra r.a. za halifu. Niko nije izostao kod davanja njemu pričege, s obzirom na sve što su znali o njemu, da je druge pretekao u islamu, njegove vrijednosti nad ostalim ummetom, da je najvrijedniji u ummetu nakon Poslanika ﷺ.

Poslanik ﷺ je ogasuljen i umotan u ćefine koji su se sastojali od tri bijela platna, zatim je ukopan na mjestu gdje je preselio u sobi Majke vjernika 'A'iše r.a. To je Allahov sunnet (zakon) po pitanju Njegovih vjerovjesnika, da budu ukopani ondje gdje presele.

I ljudi i džinni donose salavate njihovog Gospodara i selame na njega ﷺ. Svjedočimo da je ﷺ izvršio emanet, savjetovao svoj ummet, borio se radi Allaha istinskim džihadom, Allah ga nagradio, najboljom nagradom kojom je nagradio vjerovjesnika, za sve što je uradio za svoj ummet. I svaka hvala neka je Allahu, Gospodaru svjetova.

Njegova bolest i smrt

Epilog:

Hassān ibn Sābit r.a. Poslanikov ﷺ pjesnik je rekao:

O Gospodaru, spoji nas sa našim Vjerovjesnikom / U Džennetu, sve za inad pakosniku
zavidnom. Džennetul-Firdevs Ti podari nama / O Plemeniti! O Uzvišeni!
Blagoslovio ga Bog i meleki oko Arša poredani / I dobri ljudi neka blagoslove

Ahmeda!

Treći test

tačno netačno**Pitanja:**

- Čuvalo je ﷺ ovce, i to mu je pružalo da stekne osobine poput strpljivosti, osjećajnosti, samilosti, brige za slabim.
- Kada je ﷺ napunio četrdeset godina, obasjalo ga je svjetlo vjerovjesništva i Allah ga je počastio poslanstvom, i to u danu džume.
- Nakon nekog vremena, Kurejšije su pojačali uz nemiravanje Poslanika ﷺ. Bojkotovali su njega i njegovu porodicu i izolovali su ih u klanac (na posjed Ebu Taliba) gdje su ostali tri godine. Kada je Poslanik ﷺ izašao iz izolacije imao je četrdeset i devet godina.

1. Rodio se ﷺ u Mekki: U Godini slona , 53 godine prije Hidžre , sve spomenuto .
2. S čim je počela Objava: Zavolio je osamljivanje , Istiniti snovi , sve spomenuto .
3. Koliko ima stepeni Objave? Pet , Sedam , Tri .
4. Faza Nj. ﷺ da've (poziva) bilo je: Dvije , Tri , Pet .
5. Zatim je ﷺ noću, duhom i tijelom prenesen (Isra') do Mesdžidul-Aksaa u Kudsu (Jerusalemu), pa je uzdignut (.....) iznad neba (Mi'radž) do Uzvišenog Allaha s kojim je razgovarao. Tom prilikom Allah mu je naredio (pet dnevnih) namaza.: tijelom , duhom , duhom i tijelom .
6. Prvi mesdžid u islamu: El-Haram , Poslanikov ﷺ , El-Aksa , Kuba' .
7. Promjena kible je bila: U Mekki prije Hidžre , 2. god. po Hidžri , 3. god. po Hidžri .
8. Bitka na Bedru je bila u ramazanu: 2. god. po Hidžri , 3. god. po Hidžri .

Ebu Bekr Es-Siddik r.a.

Zejd ibn Hārīs r.a.

Bilāl ibn Rebāh r.a.

'Alija ibn Ebu Tālib r.a.

Prvi vjernici Od odraslih
muškaraca

Od djece

Od štićenika

Od robova

Sedam godina	'Abdullah ibn 'Abdul-Muttalib	Oko osam godina	'Abdul-Muttalib	Ebu Tālib	Njegovi ﷺ staratelji:
☐	☐	☐	☐	☐	Nakon smrti njegove majke, brigu o njemu je preuzeo njegov djed ...
☐	☐	☐	☐	☐	Kada je on preselio Poslanik ﷺ je imao...
☐	☐	☐	☐	☐	Onda je skrb o njemu preuzeo njegov amidža ...
☐	☐	☐	☐	☐	...umro je prije Poslanikovog rođenja
☐	☐	☐	☐	☐	Njegova majka je umrla prije nego je Poslanik ﷺ napunio...
Jednoj bitki	Devet bitaka	Dvadeset i sedam	Šezdeset	Deset godina	Njegove ﷺ bitke i pohodi:
☐	☐	☐	☐	☐	Sve Poslanikove ﷺ bitke, pohodi i izvidnice, bile su nakon Hidžre, tokom ...
☐	☐	☐	☐	☐	Pohoda i izvidnica, bilo ih je oko ...
☐	☐	☐	☐	☐	Bitaka je bilo ...
☐	☐	☐	☐	☐	Poslanik ﷺ lično se borio u ...
☐	☐	☐	☐	☐	Poslanik ﷺ je ranjen u ...

Sadržaj

3	.....	Uvod
5	.....	Poslanikove vrline
13	.....	Prvi test
15	.....	Poslanikova uputa
20	.....	Drugi test
23	.....	Poslanikove posebnosti
26	.....	Poslanikova porodica
31	.....	Život prije poslanstva
33	.....	Početak Objave
36	.....	Mekkanski period
39	.....	Medinski period
46	.....	Sažetak njegovih bitaka
47	.....	Njegova bolest i smrt
48	.....	Treći test
50	.....	Sadržaj